

MUSEU DE LA MEDITERRÀNIA
MEMÒRIA 2015

Gener 2016

Museu de la
Mediterrània

1. Presentació	5
2. Exposicions del Museu de la Mediterrània	7
3. Jornades, congressos i trobades	17
4. Activitats i projectes del Museu de la Mediterrània	23
5. Programa de recerca	41
6. Centre de Documentació	49
7. Àrea educativa i grups	55
8. Presència del museu en activitats al municipi	61
Annex I. Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis	69
Annex II. Àrea de Patrimoni	71
Annex III. Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter	73
Annex IV. Publicacions	75
Annex V. Museu i Xarxes	77
Annex VI. Comunicació	81
Annex VII. Museu de la Mediterrània en xifres	83
Annex VIII. Personal	85
Annex IX. Execució del pressupost 2015	87

Museu de la
Mediterrània

PRESENTACIÓ

El Museu de la Mediterrània ha conclòs el 2015 amb la majoria dels seus objectius assolits. Consolidada totalment la nova direcció, les activitats dels museu s'han adaptat a la nova situació econòmica i s'ha intentat treure el màxim rendiment de l'equipament. El museu s'ha convertit en un centre cultural per la vila de Torroella de Montgrí i les poblacions dels voltants i els més de cinquanta mil usuaris que han passat per les nostres mans ens ho demostra.

L'activitat cultural ha estat un dels puntals del Museu de la Mediterrània. El 2015 s'han realitzat prop de 40 activitats individuals, organitzat un cicle de visites guiades d'estiu, inaugurat 9 exposicions permanents i mantingut activitats de referència com les X Trobades de Música, les IX Jornades de Política Internacional i la XII Jornada Ernest Lluch. I no deixem de recordar el gran impacte del Pessebre de l'amic Josep Mir.

L'estadística d'usuaris dels museu ens mostra com en el tercer any de cobrament d'entrada als visitants s'ha reduït l'assistència a l'exposició permanent del centre, tot i que cal recordar que el mes de juliol (un dels més importants per les entrades) la meteorologia va ser molt desfavorable. També és favorable el fet que les entrades gratuïtes hagin crescut, fet que ens indica que la població de Torroella ha entrat més al museu.

El Centre de Documentació es consolida plenament com un servei imprescindible. Els investigadors que el varen utilitzar l'any passat foren 217, i fruit d'aquesta bona feina generadora de confiança, el Centre de Documentació continua augmentant el seu fons documental. Cal destacar l'increment de treball relacionat amb el Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter i l'entrada de fons com el de l'orquestra Caravana o el de l'Associació Cor de Carxofa.

L'activitat educativa, amb 5.680 estudiants ha obtingut uns bons resultats, això suposa un lleuger augment respecte l'any 2014. A més a més s'han desenvolupat tasques com ara formar part del projecte educatiu del LIFE – Pletera i el projecte *El Parc a l'Escola*. El Museu de la Mediterrània continua apostant per una àrea educativa potent i professional. Una àrea que també ha gestionat un augment important en els grups guiats, que han passat de 167 usuaris a 569. Un apartat on hi ha un gran espai per recórrer.

El 2015 també ha representat la consolidació del treball amb el **Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter**. El museu és qui custòdia tot l'apartat d'educació del Parc Natural, aquest 2015, ha realitzat les activitats educatives del parc però també ha desenvolupat tasques dins el curs de Guies i informadors del Parc Natural.

L'excel·lent tasca de comunicació del centre, a través cada vegada més de la xarxa informàtica –la pàgina web ha rebut 17.825 visites l'any 2015, el Facebook del museu té més de 7.100 seguidors, a Twitter hem aconseguit superar els 2.500

seguidors i hem consolidat el compte d'Instagram amb més de 300 seguidors. Tot i això no ens hem deixat els mitjans de comunicació tradicionals i hem mantingut el contacte amb diaris, ràdios i televisions. Tot aquest treball dota el museu com un com un espai conegut i de referència en activitats on l'excel·lència és la norma.

Les Xarxes de treball amb altres centres estan continuant donant vida al Museu de la Mediterrània i consolidant-lo com un espai museístic de referència a Catalunya.

El patrimoni cultural del municipi està garantit pel seguiment que es fa des del museu, el director del museu és el coordinador d'aquesta àrea. El 2015 s'ha treballat molt especialment la Mina d'aigua, un dels elements patrimonials més desconeguts que tenia la vila.

Ens agradaria destacar que la clau de l'èxit es deu a una molt bona sintonia entre totes les forces que fan moure el projecte. I destacar l'equip de treball, un grup de persones d'una gran vàlua humana i professional que aporten tota la seva energia per fer possible any rere any l'assoliment dels objectius proposats. Tota aquesta força d'elements fan possible que el Museu de la Mediterrània sigui avui una realitat.

La memòria que es presenta a continuació conté una anàlisi de l'any 2015 detallat d'un any de funcionament del Museu de la Mediterrània.

EXPOSICIONS DEL MUSEU DE LA MEDITERRÀNIA

Espai BAIX TER

La festa popular. La catalanitat cívica.

Des del 9 de novembre de 2014 al 6 d'abril de 2015

El Museu de la Mediterrània va acollir una exposició coordinada per la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural que sota el comissariat de Bienve Moya tenia l'objectiu de donar a conèixer l'antiguitat i la pregonesa del fenomen festiu. L'exposició mostrava com la festa popular va més enllà d'omplir el temps d'oci cultural de la societat. Les

manifestacions festives emmarquen les relacions entre les persones que viuen en societat i les seves relacions amb el medi que les envolta. Entre d'altres coses, celebren la relació de l'home amb la natura, el treball, la religió, l'oci, l'art i la cultura.

La mostra constava de cinc àmbits diferenciats. El primer recollia una sèrie de consideracions generals que són universals, vàlides per a qualsevol societat. La resta d'àmbits se centraven en l'àrea cultural catalana i analitzaven els aspectes més rellevants i significatius de la cultura popular que permeten descriure la seva evolució i explicar la festa tal com avui s'entén.

L'exposició venia a enfortir el discurs que el Museu de la Mediterrània té amb el món de l'etnologia i estrènyer els llaços amb la Direcció General de Cultura Popular i l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial. Tot i que fou una exposició que va estar al museu uns mesos de temporada baixa de públic, va rebre 924 visitants, xifra que es considera més que acceptable.

Una exposició que en el temps que ha estat oberta el 2014 ha obtingut uns nombres acceptables de visitants. Cal destacar la vessant aglutinadora de l'exposició amb diferents entitats de cultura popular del territori.

Interiors d'Àlvar Suñol.

Des del 18 d'abril de 2015 al 20 de juliol de 2015

El Museu de la Mediterrània en el seu objectiu i afany de continuar essent un altaveu en el món de l'art va organitzar el 2015 una exposició que va oferir la possibilitat de gaudir d'una selecció de les pintures de l'artista Àlvar Suñol (Montgat, 1935). Aquest, tot i ser un pintor reconegut internacionalment, va

formar part de l'École de París i regularment encara exposa a Estats Units, gaudeix de poca notorietat a la seva terra d'acollida, l'Empordà (actualment viu a Rupjà).

L'exposició *Interiors* ens mostrava escenes de caire intimista, narrades amb un profund contingut poètic i en atmosferes molt suggestives, que parlaven de la presència femenina, de la pròpia condició del pintor o de la història de l'art mateixa. Una exposició però que no deixava de mostrar també escenes amb finestres i portes obertes a l'exterior i on s'hi podia reconèixer fàcilment indrets de l'Empordanet com el Montgrí o les illes Medes.

Des del Museu de la Mediterrània es fa una valoració positiva d'aquesta exposició que va ocupar l'Espai Baix Ter al llarg de tres mesos del 2015 fou visitada per 971 persones. A part dels visitants es varen assolir dos objectius importants. Per una banda es va aconseguir donar visibilitat a un dels grans pintors que resideixen i pinten a l'Empordà i per l'altra es va aconseguir que ell, com artista internacional que és, donés visibilitat al museu més enllà de casa nostra, aconseguint tenir visites d'usuaris de diferents països. Una manera de retroalimentar-se que ha estat profitosa pel museu i ha aconseguit traslladar el seu nom en espais artístics difícils d'arribar si no fos per exposicions com aquesta.

***Músiques periLloses* de Xavi Lloses**

Del 28 de juliol de 2015 al 28 de setembre de 2015

El Museu de la Mediterrània, amb la voluntat d'anar més enllà dels límits explorats en el museu ha proposat l'estiu del 2015 una de les exposicions més innovadores, irreverents, eclèctiques i fresques que s'ha programat a la Costa Brava aquest any, i tot això al voltant de l'eix de la música, una de les grans temàtiques del museu.

L'exposició *Músiques periLloses* dona nom a la recerca que ha estat realitzant l'artista polifacètic Xavi Lloses (Lleida, 1976), el darrer any, en els extraradis de la música. I l'exposició amb les diferents accions, que podríem anomenar "rituals sonors" és la materialització d'aquesta viatge, és el seu quadern de bitàcola

on relata les seves aventures i processos viscuts explorant aquesta boirosa zona on la música es desdibuixa. L'artista va convertir el museu amb un parc d'atraccions sonors, on el so de totes les seves peces estava pensat perquè coexistissin entre elles creant ambients imprevistos. I no tan sols en el camp físic del so, sinó també envaint a vegades les emocions, la curiositat, la ironia, la perversió, cercant la complicitat, per una posterior reflexió.

Des del Museu de la Mediterrània s'està molt satisfets dels resultats obtinguts amb aquesta exposició. En primer terme cal destacar que ha tingut molta repercussió i en els dos mesos que ha estat oberta, concretament del 28 de juliol al 28 de setembre ha tingut 1.494 visitants, destacant un gran nombre de visitants

de Torroella. Cal distingir aquest fet ja que s'aconsegueix un dels grans objectius, fer del museu un espai atractiu per la població local. Per altra banda també s'ha aconseguit una valoració molt positiva per part del públic, aplaudint l'aposta arriscada i fresca del museu per obrir-se a noves propostes i tendències. I finalment cal fer-se ressò de la bona acollida que ha tingut l'exposició als mitjans de comunicació amb presència als grans diaris de la província i a TV3.

Veus de la Mediterrània

Del 24 d'octubre de 2015 al 7 de març de 2016

Actualment el Museu de la Mediterrània acull l'exposició *Veus de la Mediterrània*, produïda pel Museu de la Música de Barcelona i la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona, la Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Cultural de la Generalitat de Catalunya i l'Obra Social de la Fundació "la Caixa".

Aquesta és una exposició a la qual ens sentim units d'una manera molt especial. Les Veus de la Mediterrània és un projecte que té els seus inicis en el Museu de la Mediterrània el 2008 quan es comença un treball capaç de mostrar la riquesa i la diversitat de l'espai mediterrani. Ara, cinc anys després d'inaugurar el projecte expositiu *Veus de la Mediterrània*, a Torroella de Montgrí, el projecte retorna amb més continguts i amb un disseny completament nou.

L'exposició se centra en l'estudi de la veu, i proposa un recorregut no lineal per 7 espais diferents. Els primers espais fan descobrir l'artifici de la veu, la varietat de llengües i la continuïtat històrica amb propostes interactives i lúdiques. La part central de l'exposició presenta la veu com a creadora de situacions socials. És en aquest punt on el discurs pren forma i convida el visitant a la reflexió. Finalitza amb un homenatge a la ciutat ensorrada d'Alep, on s'obre la porta a una crítica reflexiva sobre els conflictes i les paradoxes del Mediterrani actual. La mostra està concebuda de manera que els visitants puguin experimentar i ser testimonis directes de les més de 50 situacions quotidianes que es recullen en ella.

L'exposició de moment està tenint una bona rebuda per part del públic, amb prop de 600 visitants, molts dels quals recorden la primera part del projecte. Cal destacar que la inauguració de l'exposició va comptar amb un petit recital ofert per l'artista Neus Mar.

Espai MONTGRÍ

L'Espai Montgrí s'ha convertit amb els anys, la perseverança i l'esforç de tots plegats en unes sales expositives de primer nivell dins el món de l'art. És una realitat el fet que es miri en cert prestigi la programació que realitza el Museu de la Mediterrània en aquestes sales. I, institucions com la Diputació de Girona amb les seves Exposicions Viatgeres o la Direcció General de Joventut de la Generalitat de Catalunya amb les exposicions que provenen d'Inund'ART, volen programar i exposar a Torroella de Montgrí gràcies a l'Espai Montgrí.

Al llarg del 2015 l'Espai Montgrí va acollir les següents exposicions.

Inund'ART

El Museu de la Mediterrània va acollir el guanyador de l'edició del 2014 de la menció especial d'Art Jove per Artistes d'Arts Visuals de la trobada i mostra d'art multidisciplinari Inund'ART. Aquesta exposició estava impulsada per la Direcció General de Joventut de la Generalitat de Catalunya i el Museu de la Mediterrània amb l'objectiu d'impulsar l'obrer de joves creadors catalans. El 2015 es va exposar la següent exposició:

Resquicios

Isadora Willson

Del 13 de febrer al 22 de març

L'exposició que Isadora Willson va portar al Museu de la Mediterrània Resquicios ens va mostrar edificis públics carregats d'història del seu Xile natal des dels quals realitza una crítica social profunda sobre la memòria històrica de Xile, del seu passat polític convuls i de com s'ha superat, obviant moltes injustícies i aspectes per

resoldre. Aquests oblits són aquests "resquicios" que l'artista denuncia, tot posant de manifest la fragilitat del seu país.

L'exposició va tenir un 320 visitants i va comptar amb el fet que es va realitzar una activitat paral·lela a l'exposició. Concretament es va realitzar un taller artístic el dissabte 28 de febrer que va impartir la mateixa artista. El taller partia del relat de l'exposició i va tractar la relació entre el lloc i la memòria. El taller, adreçat a joves, proposava crear pintures amb aquarel·les o tinta xina a partir d'imatges que aportaven els propis participants i que representaven llocs que eren habituals i significatius per cada un d'ells. El taller va tenir una assistència de sis persones.

Cicle CAMINS

El 2015 el Museu de la Mediterrània va iniciar un nou cicle d'art a l'Espai Montgrí des de març fins a octubre. Sota el títol de Camins es varem agrupar quatre propostes artístiques de creadors que tenen en comú desenvolupar el seu treball artístic molt a prop de nosaltres i que utilitzen, més enllà dels materials o les tècniques que fan servir per expressar-se, altres disciplines amb les que complementen o justifiquen la seva creació.

El cicle Camins va tenir quatre punts de fixació: el territori, les tècniques, les disciplines que consoliden i asseguren sòlidament l'obra d'aquests artistes i el Museu de la Mediterrània que pretén ser el quart punt d'ancoratge d'aquesta proposta expositiva.

El 2015 fou un any molt especial per les exposicions de l'Espai Montgrí, era l'últim any que estaven comissariades per Eugeni Prieto. Ell ha portat a terme la tasca de comissari al llarg de 10 temporades en aquesta sala i de cares al 2016 deixa pas a una nova persona. La tasca de comissari és molt important i clau per aconseguir una bona programació, una relació directa i propera amb l'artista i bàsica per coordinar l'exposició des de que es decideix portar-la fins que s'obre al públic. Un feina que de vegades queda amagada però que sense ella no seria possible tenir aquestes exposicions al casa nostra. Des d'aquestes línies volem agrair molt especialment a l'Eugeni Prieto la seva dedicació, treball i esforç per aconseguir que el Museu de la Mediterrània i l'art contemporani siguin presents cada dia més en l'imaginari de molta gent.

Tot i que no és l'indicador amb el qual ens fixem més, les dades de visitants a les diferents exposicions, és un indicador objectiu per valorar l'impacte de les exposicions dins els visitants del museu. Així aquest 2015 s'han comptabilitzat els següents números:

- I capricci de Tano Pisano 606 visitants
- Sinèdoques femenines de Laura Salvador 611 visitants
- Hipnosi d'Adrià Ciurana 1555 visitants
- A – 10 d'Eugeni Prieto 707 visitants

I capricci

Tano Pisano

Del 28 de març a l'11 de maig de 2015

L'exposició que ens va presentar Tano Pisano (Lentini, Sicília, 1947) és el recull d'una sèrie d'animals o bestioles mitològiques uns, literaris els altres, però tots relacionats d'una manera o una altra amb l'inconscient col·lectiu. Els "animalons" i els dracs de Tano Pisano són fills d'un anàleg pensament erràtic, d'una capacitat evocadora que troba congèneres tant en el present, com en el passat més llunyà, sense barreres ni temors, follets que només demanen viure lliures, fora de la presó de la racionalitat, dels confins sempre massa angoixants de la quotidianitat. Tot dents, gola, escates, urpes, ungles, ferotgia, crestes, espirals cargolades sobre si mateixes, ulls afilats i cecs, i boques ben obertes per engolir aire i somnis.

Aquesta fou una exposició que va tenir un gran èxit de públic i afluència ja des de la seva inauguració que va comptar amb un concert de la Silvia Pérez Cruz i es va aprofitar per inaugurar una escultura que l'artista va regalar al poble de Torroella de Montgrí i que s'ha col·locat al pati del Museu de la Mediterrània.

Sinèdoques femenines

Laura Salvador

Del 16 de maig al 29 de juny de 2015

Sinèdoques femenines fou una exposició que es va centrar en parlar del cos femení i la percepció que en tenim. D'aquí la necessitat de reduir el cos a una presentació, sense condicionants sexuals, amb la intenció de deixar de percebre la dona com un simple cos-objecte supeditat per la mirada masculina. Tenint en compte un dels arguments principals de l'artista, "el

cos és un conducte que comunica el nostre interior amb l'exterior", l'obra de Laura Salvador és en gran part autobiogràfica. Les obres presentades ens convidaven a pensar sobre la representació i la identitat femenina. Una mirada poètica a la dona, en especial a la seva feminitat i a la pròpia capacitat creadora.

Cal destacar que la inauguració va comptar amb una petita acció de dansa contemporània molt lligada al relat de l'exposició.

Hipnosis

Adrià Ciurana

Del 4 de juliol al 31 d'agost de 2015

Hipnosi és una exposició d'Adrià Ciurana on reflexionava sobre una idea recurrent que apareix en gairebé tota la seva obra: la crítica a l'entorn, sobretot a la societat industrial i de consum, tot interpel·lant directament l'espectador sobre temes relacionats amb l'ús dels béns materials i la tecnicitat que ens ve imposada. El consumisme és vist per Adrià Ciurana des d'un punt de vista crític.

L'exposició es complementa amb un seguit d'obres (fetes també amb material reciclat) vinculades a alguns poemes d'Àngel Rodríguez que emfatitzen aquesta voluntat que té Ciurana que l'espectador reflexioni sobre les idees que ha volgut plantejar.

L'exposició fou escollida guanyadora de la darrera convocatòria del programa Exposicions Viatgeres de la Diputació de Girona i després de ser inaugurada a la Casa de Cultura de Girona durant tot l'any va itinerar per diferents sales de les comarques gironines.

A-10

Eugeni Prieto

Del 5 de setembre al 26 d'octubre de 2015

L'exposició d'Eugeni Prieto *A-10* fou una de les mostres més especials i emotives que ha viscut el Museu de la Mediterrània els últims anys. Amb aquesta exposició s'acomiadava el comissari de les exposicions d'art contemporani del Museu de la Mediterrània, després de deu anys i més de 50 exposicions, Eugeni Prieto deia adéu i ho feia d'una manera molt especial, passant de ser comissari a artista. *A-10* és un conjunt de 41 retrats d'artistes, realitzats per Eugeni Prieto, que han passat per les sales del Museu de la Mediterrània durant els darrers 10 anys.

A-10 són retrats despulats d'elements superficials que podrien distorsionar o despistar sobre el que realment interessa a l'artista, la confrontació de les mirades en un intent de reflectir la part humana, aquella menys coneguda pels que han anat seguint les exposicions i que, en el millor dels casos, han gaudit amb les obres presentades.

Espai MEDES

El novembre del 2014 es va inaugurar oficialment l'espai Medes com un espai expositiu dedicat a la figura del pintor Francesc Gimeno a partir del Fons Martínez – Solans. Un espai on s'explica la biografia del pintor, s'exhibeix part de les obres de l'esmentat llegat i a través de suports digitals es mostren les obres més emblemàtiques elaborades per Gimeno al Montgrí. Amb aquest espai Torroella de Montgrí ha pogut homenatjar i reivindicar definitivament a un dels grans pintors que han recorregut i pintat el seu territori. Un espai on Gimeno es va entregar en cos i ànima al llarg de la seva vida i on la seva obra es va transformar.

Així el 2015 ha estat el primer any que ha estat obert de manera completa aquest espai i tenim dades de visitants. Més de tres mil persones han entrat dins l'espai Medes i han gaudit de l'exposició. Aquesta bona acceptació ens reafirma que era necessari aquest espai per homenatjar Francesc Gimeno. També hem de tenir present que estem parlant d'un espai permanent i que al llarg del temps, si no hi apliquem canvis, pot resultar un espai fossilitzat. Per aquest motiu al llarg del 2016 s'estudiaran propostes per incentivar les novetats i al mateix temps assegurar un flux continu de visitants.

Exposicions itinerants

El Museu de la Mediterrània continua com un centre productor i exportador d'exposicions per tot el territori. El passat 2015 es va itinerar l'exposició "Contes de la Mediterrània" a la població de Palamós.

JORNADES, CONGRESSOS I TROBADES

IX JORNADES DE POLÍTICA INTERNACIONAL

Les noves pors d'Europa

14 de març de 2015

Des dels seu inicis, el Museu de la Mediterrània ha tingut la voluntat d'anar més enllà de les principals tasques que porten a terme els museus. Sempre s'ha treballat per esdevenir un centre reconegut com un espai de coneixement, de reflexió de diàleg i de recerca al servei de les inquietuds i problemàtiques que afecten a les ciutadanes i als ciutadans del segle XXI.

Fruit d'aquesta voluntat, el Museu de la Mediterrània, tot i ser un petit punt en el planeta volíem arribar a parlar d'allò que afecta més enllà de la Mediterrània i és així com va sorgir la Jornada de Política Internacional de Torroella de Montgrí. Aquesta Jornada que es celebra anualment té com a objectiu fer de Torroella de Montgrí un punt de referència on debatre aspectes rellevants de la política internacional que afecten i són d'interès dels ciutadans i ciutadanes del nostre país. La Jornada de Política Internacional és coordinada per dos torroellencs, l'economista Xavier Ferrer i el periodista Josep Martinoy.

El 2015 la jornada, que va arribar a la seva novena edició, es va realitzar el 14 de març, i va portar per títol *Les noves pors d'Europa*. La Jornada va voler reflexionar sobre la nova situació estructural que viu la vella Europa i el fet que s'hagi d'enfrontar a unes noves pors que li costa d'encarar. La jornada va comptar amb la presència de Joan Carles Suari, professor de Comerç Exterior i d'Integració Europea de la Universitat de Barcelona (UB), Fernando Guirao, catedràtic Jean Monnet d'Història de la Integració Europea a la Universitat Pompeu Fabra (UPF), i Eduard Soler, coordinador de recerca del CIDOB.

La jornada va tenir una participació acceptable de públic. Al llarg del matí prop d'una setantena de persones es varen acostar en algun moment del dia a la jornada, i va tenir repercussió tant en els mitjans de comunicació tradicionals com a les xarxes socials, sobretot facebook i twitter.

Un públic que té ànsies de conèixer les inquietuds i problemàtiques que afecten a les ciutadanes i als ciutadans del segle XXI. Estem parlant de públic local però també forces assistents que provenen de diferents comarques del voltant i que troben en el museu i en aquesta jornada en particular respostes a gran preguntes.

X TROBADES DE MÚSICA MEDITERRÀNIA

Veus, balls i músiques dels Balcans centrals

1, 2, i 3 de maig

L'1, el 2 i el 3 de maig de 2015 es va realitzar la 10ena edició de les Trobades de Música Mediterrània al Museu de la Mediterrània de Torroella de Montgrí. Les Trobades de Música són un punt d'encontre de formació musical que aconseguen posar en comú diferents experiències, d'arrel tradicional, presents avui a l'espai cultural musical de la Mediterrània. Durant tres dies ens apropem a una àrea geogràfica de la Mediterrània amb la idea que ens mostri la seva cultura tradicional. El 2015 el viatge ens va portar fins a les regions dels Balcans Centrals. Una àrea on els límits musicals no coincidien amb les delimitacions de les fronteres ni de les regions i que per això es va optar per un enfoc geogràfic més obert que en altres ocasions i explorar les músiques rurals d'un espai difús que abastaria els actuals estats de Sèrbia, Montenegro, Kosovo, Bòsnia - Hercegovina i Croàcia.

La programació que es va portar a terme fou la següent:

Divendres 1 de maig

19.30 h Conferència inaugural a càrrec de Jordi Llompart.

23.30 h Concert de música mediterrània amb Miquel Gil i Pep Gimeno "Botifarra".

Dissabte 2 de maig

9.30 h Acollida i inscripcions a les Trobades

10.00 h a 11.00 h Presentació "La música i la dansa dels Balcans centrals"

11.00 h a 13.30 h Tallers paral·lels: cançó, danses i ritmes

13.30 h Dinar conjunt

15.00 h a 17.30 h Tallers paral·lels: cançó i danses

18.00 h Projecció documental "Les veus d'una cançó" d'Adela Peeva. Presentat per Ramon Mas, especialista en cinema dels Balcans.

22.00 h Concert de Bojana Nikolić i les Veus Sèrbies "Sons dels Balcans" a l'Auditori Teatre Espai Ter

Diumenge 3 de maig

10.00 h a 12.30 h Tallers de cançó i dansa.

12.30 h a 13.30 h Mostra - vermut tallers de cançó i dansa a la plaça de la Vila.

14.00 h Dinar de germanor amb tots els alumnes inscrits a les trobades.

Un dels grans atractius de les Trobades de Música és la oportunitat que brindem als inscrits de tenir contacte directe amb formadors originaris de la regió que visitem. En aquesta edició foren Bojana Nikolić, Milan Vasalic i Aleksander

Radulovich els que varen transmetre amb una gran vitalitat no només la música, els balls i els ritmes del territori, sinó també tots aquells elements que l'envolten i la converteixen en una riquíssima cultura tradicional.

Les Trobades de Música es varen desenvolupar en diferents espais de la població, la formació interna de les trobades va tenir lloc a dins les instal·lacions del museu, l'Illa Cultural, un mercat de cultura popular i música tradicional, es va dur a terme davant del Museu (al carrer d'Ullà) i el concert estrella de les trobades es va realitzar a l'auditori Espai Ter.

Les Trobades de Música Mediterrània 2015 es poden valorar com a molt satisfactòries des del punt de vista de l'organització. Els inscrits responen, les valoracions són favorables, els concerts tenen públic i en general hi ha una sensació d'estar portant endavant una activitat a nivell nacional que posiciona en un marc que va més enllà de les fronteres de casa nostra. Cal destacar les següents accions:

- Hi va haver un total de 55 inscrits, es va aconseguir un 90 % d'ocupació de les places que s'oferien i es varen apuntar persones de diferents indrets del territori nacional i diverses persones del sud de França.
- Els diferents actes en obert de les trobades varen tenir una bona resposta per part del públic. D'entre tots ells cal destacar el concert que es va realitzar a l'Espai Ter amb un total de 310 assistents.
- Es va continuar la tasca d'estrènyer llaços amb associacions locals aquest any es va col·laborar molt estretament amb l'associació de tambors. De la mateixa manera es va continuar la masterclass que ofereixen els professors de les trobades als alumnes de l'Escola de Música i la següent actuació de tots plegats a la conferència inaugural.
- A nivell de comunicació es va aconseguir una notable presència als mitjans de comunicació. Cal destacar molt especialment l'enregistrament d'una notícia que va sortir a TV3, al TN Migdia del diumenge 3 de maig. A nivell de ràdio hi va haver un apartat especial per les trobades al programa "Mans" de Catalunya Ràdio i al programa "Ifolkcat" d'IcatFM. També cal destacar l'enregistrament des del Museu de la Mediterrània del programa del dia 3 de maig "Mediterraneo" de Ràdio 3.

Des del Museu de la Mediterrània es valora la desena edició de les Trobades de Música Mediterrània com una gran edició, un any que s'han consolidat a nivell formatiu, a nivell d'inscrits i també a nivell d'organització. Tot i això hi ha diferents aspectes, sobretot vinculats a la seva estabilitat financera i a la relació amb altres fires del territori en les mateixes dates, que necessiten una solució a curt termini per acabar de consolidar aquesta activitat tant identitària del museu.

www.trobadadesdemusica.cat

TORROELLA DE MONTGRÍ
1, 2 i 3 de maig de 2015

10 TROBADES de MÚSICA
Mediterrània
10ª edició

EL COR DELS BALSANS
Les músiques rurals dels Balcans centrals
Veus, balls i músiques

Trobades de Música Mediterrània

Un espai de descoberta i formació per endinsar-se en la diversitat de la música d'arrel de la Mediterrània
Concerts - tallers - conferències - cinema - animació

#cordelsbalsans

Museu de la Mediterrània
Acadèmia de Ciències i Letres de Catalunya
Diputació de Girona
Generalitat de Catalunya Departament de Cultura

XII JORNADA ERNEST LLUCH

El valor de la cultura

3 d'octubre de 2015

Les Jornades Ernest Lluch, que s'organitzen de manera ininterrompuda des de fa més d'una dècada, tenen l'objectiu fonamentalment de seguir la línia de pensament d'Ernest Lluch. Aportar reflexions polítiques d'interès actuals i fomentar el diàleg i els valors entre els ciutadans.

Tant des del Museu de la Mediterrània, com des de la Fundació Ernest Lluch ens felicitem d'aconseguir arribar a la desena edició i essent sabedors que estem parlant d'unes jornades totalment consolidades en el panorama gironí.

La dotzena edició de les jornades va reflexionar sobre el valor de la cultura. Per què la cultura com un dels instruments cabdals i potenciadors de la creativitat humana –juntament tal vegada amb l'educació- ha esdevingut un dels sectors més castigats per la crisi i les subsegüents retallades pressupostàries? Quin valor li donem a la Cultura que és a la boca de tothom però sempre ha estat castigada i menystinguda. La jornada va intentar debatre i posar sobre la taula qüestions tan importants com intentar esbrinar quin és el paper de la cultura dins la societat actual i quin és el seu valor econòmic i de creixement personal.

La jornada va tenir uns ponents de luxe, Jordi Grau (actual gerent de l'Ajuntament de Barcelona) i Xavier Antich (actual president del patronat de la Fundació Tàpies), que varen realitzar dues conferències marc exposant els seus arguments i punts de vista. Posteriorment, es va portar a terme una taula rodona de debat amb els ponents de la jornada i moderada per Joan Fuster Sobrepera

ACTIVITATS I PROJECTES DEL MUSEU DE LA MEDITERRÀNIA

VII JORNADES I TALLERS DE MEMÒRIA ORAL

El passat 2015, el Museu de la Mediterrània va participar en les *7nes Jornades i Tallers de Memòria Oral* un projecte de l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial. Unes jornades i tallers que representen un recorregut per conèixer les vivències de moltes persones, al mateix temps personals i representatives del batec de la nostra societat.

El testimoni directe de la gent ha esdevingut en els darrers temps una de les fonts d'informació més valuoses per als investigadors socials. La tècnica de l'entrevista, abans gairebé associada en exclusiva als antropòlegs, avui forma part dels mètodes més utilitzats en investigacions de tota mena. La recerca a escala local ha estat singularment una de les grans beneficiades per al seu desenvolupament.

Dins aquest programa el Museu de la Mediterrània va participar amb dues activitat:

Fer de Música. Difusió gravacions i Taula rodona

Dissabtes 31 de gener i 7 de febrer de 2015

El Museu de la Mediterrània porta a terme el programa de recuperació del patrimoni musical centrat en el món de les cobles - orquestres¹. El projecte compta amb una línia de difusió del treball realitzat que té l'objectiu d'impulsar molt més el projecte i crear nous inputs que facin referència al Fer de Música i als seus objectius.

Les accions de difusió que es varen portar a terme per aquest projecte varen ser:

El dissabte 31 de gener de 2015 es van presentar les gravacions realitzades durant el 2014. En aquest cas el reportatge contenia les gravacions de:

- Pepita Llunell i Sanahuja (Barcelona, 4/08/1926). Compositora, cantant i actriu. L'any 2013 fou distingida amb la Creu de Sant Jordi.
- Francesc Clà i Font (Celrà 8/09/1947). Instrumentista de fiscorn i trombó. Va formar part de les orquestres Moderna de La Bisbal, La Principal de Llagostera i Els Montgrins.
- Vicenç Gatius i Mayoles (Ullastret 16/10/1934). Instrumentista de trompeta. Fundador de la Cobla Foment l'any 1975.

---

¹ Projecte explicat en l'apartat de recerca del Museu de la Mediterrània

- Miquel Puigdellívol i Busqué (Mataró 11/01/1939). Artesà i constructor d'instruments, la seva especialitat són les tenores i els tibles.

El dissabte 7 de febrer de 2015 es va portar a terme la segona activitat vinculada amb la difusió del projecte Fer de Música, una jornada de reflexió al voltant d'una taula rodona sota el títol *Els cantants a les cobles - orquestres*.

La figura del cantant amb tota seguretat ha estat de les que més canvis ha sofert en el transcurs del temps. La incorporació de la dona, la sonorització, el repertori, etc... són elements que han intervingut de manera decisiva en la profunda transformació d'aquesta especialitat. Per això varem voler dedicar una jornada a tractar les interioritats i anècdotes d'una figura que en les orquestres ha estat sempre una de les més populars. Ens varen acompanyar a la taula rodona:

- Eva Trullàs, Orquestra Montgrins i Dagoll Dagom
- Susanna del Saz, Orquestra Girona, Costa Brava i Selvatana
- Jordi Garanger, Orquestra Maravella, Selvatana i Principal de la Bisbal
- Antoni Giner, Orquestra Montgrins

La taula va ser moderada pel comunicador Francesc Sànchez Carcassés (TV Girona, FEM Ràdio Girona).

Els dos actes varen tenir una bona resposta per part del públic. Un auditori fidel però nombrós ens varen acompanyar els dos dies, els dos actes varen tenir una mitjana de 50 persones cada un.

TROBADA DE TIBLES I TENORES

Dissabte 12 de desembre de 2015

El 2015 es va celebrar *la III Trobada d'Instrumentistes de tible i tenora*. Aquesta és una trobada anual organitzada pel músic Oriol Oller en la qual es reuneixen un bon nombre d'instrumentistes de tible i tenora. És una trobada de germanor on es posen en comú les seves experiències, es sol homenatjar en algun personatge important vinculat al grup i es realitza alguna formació teòrica o presentació de novetats en el seu àmbit més pròxim.

Pel Museu de la Mediterrània, acollir aquesta jornada, és una bona fórmula d'obrir les portes a un grup proper a una de les pilars que subjecte el museu, la música. És per això que aquesta ja és la segona edició que es realitza a Torroella i té molts números per consolidar-se aquí.

En aquesta tercera edició l'objectiu principal va ser el d'intentar documentar tota la metodologia que existeix per ensenyar el tible i/o la tenora, ja sigui actual o històrica. Es va preparar una llista amb tots els mètodes dels quals es tenia constància i es va fer una crida a portar tots aquells mètodes que no hi eren presents i algú tenia. L'objectiu inicial era deixar constància de tots aquests reculls de lliçons i mètodes que d'altra manera podien quedar en l'oblit o desaparèixer definitivament.

La jornada va servir per fer aflorar una quarantena de nous mètodes. Tots aquests mètodes han estat copiats des del Centre de Documentació i ara hi ha una còpia de tots ells al Museu de la Mediterrània. D'aquesta manera tenim a Torroella un dels fons documentals vinculats al tible i a la tenora més importants de Catalunya.

EL PETIT MUSEU

El Museu de la Mediterrània anualment porta a terme activitats adreçades al públic familiar. Unes activitats que volen ser un espai on els més petits de casa, acompanyats per familiars s'acostin al museu i puguin acostar-se de manera divertida i amena als diferents continguts del museu.

El passat 2015, i amb la voluntat de donar més rellevància i visibilitat a les diverses activitats infantils i familiars que organitza el Museu de la Mediterrània, es va crear el cicle "El Petit Museu", que recollia el conjunt d'activitats adreçades a aquest públic. El 2015 es varen realitzar quatre activitats:

Mitologia per a nens amb Anna Saurí i Lina Vilamitjana

1 de febrer i 1 de març de 2015

Com l'any passat, es va tornar a realitzar dues sessions de mitologia per als més petits de casa, una visió molt singular i didàctica d'aquest univers de l'antiguitat clàssica. Aquesta vegada i sota la denominació *Els herois de la Guerra de Troia* es va fer viatjar a tots els assistents per una Mediterrània llunyana plena de llegendes i mites i amb l'ajuda d'una bona colla d'herois i monstres.

Aquestes matinals es varen desenvolupar gràcies a la Lina Vilamitjana i l'Anna Saurí que sempre han col·laborat de manera desinteressada per engrandir el públic que es relaciona amb la mitologia. Malauradament l'Anna Saurí, morta el passat 2015, no podrà continuar encomanant la seva passió pel món clàssic. Des d'aquí volem agrair el seu treball, dedicació i passió en tots aquells actes que va col·laborar del museu.

Descobrim un instrument... el flabiol i el tamborí

8 de novembre de 2015

Amb la voluntat de donar a conèixer el món de la música a partir de l'acostament als seus principals protagonistes, els instruments, el Museu de la Mediterrània va realitzar una jornada de caire familiar per descobrir com sonen certes melodies.

L'activitat es va portar a terme el diumenge 8 de novembre, amb un taller per a descobrir els instruments més petits de la cobla, el Flabiol i el Tamborí. El taller es van dividir en una part teòrica on es va parlar del seu origen, les seves principals característiques i les seves utilitats dins el món de la música. I una segona part pràctica que es va centrar en ensenyar als participants a saber tocar d'una forma bàsica l'instrument.

El taller el va portar a terme el professor de música David Mestre i, tot i que va tenir poca resposta per part del públic, els assistents que varen venir varen poder aprendre de primera mà.

Taller de fibres naturals i cistelleria 20 de desembre de 2015

El Museu de la Mediterrània va organitzar el 20 de desembre de 2015 un taller per apropar materials com el vímet, la balca, els joncs... que ens envolten i que fa un temps eren dins la vida quotidiana i avui ja no ho són. Fou una activitat perquè els nens recuperessin el saber reconèixer les plantes i l'habilitat de fer coses amb les mans, tot jugant. Al mateix temps el taller estava encarat al fet d'apropar als nens a la natura amb la manipulació d'aquestes plantes i recuperar la memòria d'uns oficis i unes tècniques de treball que s'estan perdent.

El taller va ser impartit per en Josep Mercader un professional en el camp de les fibres vegetals i amb una experiència didàctica ample. A més en Josep és cisteller d'ofici fet que el dota d'un profund coneixement del contingut del qual parla i d'una part humana important.

El taller va tenir un gran èxit de participació, més de quaranta persones varen assistir al taller i tots ells es varen emportar un detall fet per ells mateixos de fibres naturals.

VISITES GUIADES ESTIU

Sota el nom *Torroella i l'Estartit amb encant. Visites guiades per persones curioses* l'estiu del 2015 el Museu de la Mediterrània va oferir un ventall de quatre propostes de visites guiades pel Baix Ter, el territori més proper, amb l'objectiu de donar a conèixer el patrimoni natural i cultural de l'entorn. Una fórmula que des del Museu de la Mediterrània ens serveix per difondre i donar a conèixer una visió integral del territori, on la natura s'entrelliga amb les activitats humanes i del seu passat.

El Museu de la Mediterrània va organitzar l'estiu del 2015 quatre passejades comentades per posar al descobert el patrimoni cultural i natural de Torroella de Montgrí i l'Estartit. Opcions variades per a tota la família i que han proposat explorar sota terra, a la recentment habilitada mina d'aigua de Torroella de Montgrí; emocionar-se amb les llegendes i històries de la visita Torroella Màgica, amb teatre i efectes especials a la nit; descobrir la importància del territori, des d'una de les seves principals talaies, i endinsar-se en les històries de Torroella a partir de les seves llegendes. Explorar, emocionar-se, descobrir, endinsar-se... varen ser els quatre ingredients que varen omplir les passejades comentades amb encant adreçades al turisme cultural.

El programa de visites guiades va pretendre dotar al territori de Torroella de Montgrí i l'Estartit d'un servei de descoberta del patrimoni natural i cultural amb rigor i qualitat però sense deixar la part més didàctica i lúdica, factors importants en les activitats d'època estival. D'aquesta manera les rutes proposades varen esdevenir una carta de presentació del territori al nombrós grups de visitants que rep cada any el Baix Ter.

Les rutes i visites guiades que es varen portar a terme a l'estiu foren:

- **Torroella Màgica.** Una ruta nocturna que proposava descobrir llegendes i històries de Torroella de la mà d'uns personatges molt curiosos. Una passejada refrescant amb tocs d'humor, música i una copa de cava final que feien passar una bona estona a la gent explicant històries de tota la vida del poble. Una experiència pensada per a tota la família envoltats de la màgia i l'encant de carrers, edificis i personatges que són part de la història de la vila.
- **1000 anys d'història i llegenda.** Un recorregut pel nucli antic de Torroella de Montgrí on s'han visitat alguns dels palaus i edificis més sorprenents de la vila: Can Quintana, seu del Museu de la Mediterrània, el Palau del

Mirador, el Palau Solterra i una casa d'indians: la casa Galibern, testimonis de més de mil anys d'història.

- **Un parc, tres paisatges.** Una sortida per descobrir els valors culturals i naturals del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter. Envoltats de vegetació mediterrània la visita permetia conèixer l'espectacular diversitat del territori i descobrir l'essència de l'Empordà.
- **La mina d'aigua.** Una visita per endinsar-se a les profunditats de Torroella i descobrir un dels elements patrimonials més desconeguts i importants de la vila. Una infraestructura d'època medieval que ha arribat als nostres dies a partir de la qual es podia desvetllar els secrets de l'evolució de la vila.

Les propostes es varen desenvolupar els mesos de juliol i agost, i per tal d'arribar al màxim nombre de gent possible es varen realitzar amb cinc idiomes diferents: català, castellà, francès, anglès i alemany. Les visites varen ser realitzades per Gerard Pagès, Bernd Hampel i el personal de l'àrea educativa del museu.

Torroella i l'Estartit amb encant. Visites guiades per persones curioses va tenir una bona acceptació amb un total de 781 inscrits a les diferents visites, això representa un descens d'un 6'5 % en relació al 2014, tot i que aquell any hi havia una visita guiada més.

Visita	Assistents
Torroella Màgica	292
Un parc, tres paisatges	59
La Mina d'aigua	309
1000 anys d'història i llegenda	121

Des del Museu de la Mediterrània, tot i el descens en comparació amb l'any anterior, es valora positivament en línies generals les visites guiades d'aquest estiu. La ruta "Un parc, tres paisatges", era el segon any que es realitzava, i es va consolidar rebent un nombre superior de visites en relació al primer any. Per la seva banda "Torroella Màgica" i "1000 anys d'història i llegenda" varen continuar en la seva línia en la programació de les visites comentades de l'estiu, i varen rebre un nombre acceptable de visites, tot i que la visita nocturna necessita un canvi

substantial per tornar a destacar com ho feia anteriorment. I cal destacar de manera molt important l'èxit de la ruta inaugurada a "La mina d'aigua" que va portar a descobrir un nou element del patrimoni cultural. L'èxit va ser tant important que es varen haver d'ampliar les 6 sessions setmanals proposades a principis de temporada per 9 sessions, i fins i tot es va haver de programar algunes sortides de forma extraordinària.

NITS D'ESTIU 2015

El Museu de la Mediterrània ofereix cada estiu una variada programació d'activitats que es desenvolupen al pati del museu per a tots els públics. S'intenta realitzar un ampli ventall d'activitats que apropin al públic local i aquell de pas per ser temporada turística al museu. El principal objectiu de les Nits d'estiu és oferir una oferta cultural lluny dels grans festivals i activitats. Una programació que vol oferir a la gent la possibilitat de gaudir de la cultura d'una manera senzilla i propera.

Aquest estiu 2015 s'han programat quatre activitats diferents:

- Dimecres 15, a les 22 h - Projectió dels documentals - *La subhasta cantada del peix* de Laia Aleixandri i Núria Fernández (27', 2012) i *A prop de l'arròs. Retrat de la comunitat d'arrossaires del marge dret del Baix Ter* de Laia Cardona i Diana Julià (29', 2012)
- Dimecres 22 de juliol, a les 22 h - Projectió dels documentals *La veu del carbó* (35', 2015) i *El despertar de l'ós* (10', 2014) d'Antoni Martí.
- Dimecres 29 de juliol, a les 22 h - Projectió del documental *Viatge a Auschwitz* de Jordi Bellapart (35', 2015)
- Dimecres 5 d'agost, a les 22 h - Concert de cobla - *Compositors Torroellencs* amb la cobla La Flama de Farners.

Al juliol es va oferir tres sessions de cinema a la fresca que estaven dins la **V Mostra de Cinema Etnogràfic** organitzada per l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial. Aquesta activitat és una mostra multiseu que combina filmacions amateurs antigues amb documentals i pel·lícules de ficció, totes sota el denominador comú de ser, d'una manera o altra, testimonis de formes de vida que es donen en la nostra societat. Alhora, la mostra també pretén il·lustrar com en les últimes dècades l'audiovisual ha penetrat en l'etnografia i vol posar de relleu com la recerca etnològica s'ha servit de l'audiovisual per documentar i explicar allò que investigat. Uns documentals on el territori, el treball en el sector primari i la memòria històrica varen ser molt presents.

La mostra va tenir una bona acceptació entre el públic i prop de tres-centes cinquanta persones varen assistir a les tres jornades que es varen portar a terme al pati del Museu de la Mediterrània.

Per altra banda a l'agost es va organitzar un **concert de cobla**. Des del Museu de la Mediterrània s'ha apostat el 2015 per fer créixer el projecte Fer de Música més enllà de la vessant d'investigació, recerca i protecció del patrimoni etnològic vinculat al món de la sardana. Després d'observar que calia potenciar l'àmbit de la difusió del projecte es va programar una acció l'estiu del 2015 per aconseguir una major repercussió pública de la recerca portada a terme. Per aquest motiu es va decidir organitzar un concert de cobla amb un repertori fet a partir de les recerques realitzades dins el projecte Fer de Música el anys anteriors. I per tal que fos una acció especial es va decidir que el repertori fos únicament de compositors d'origen torroellenc. Torroella ha estat un punt de referència en quant a cobles, compositors i músics, i ha deixat una empremta molt important en la música tradicional del nostre país, fet que va quedar reflectit en aquest concert. El concert va comptar amb composicions de Pere Rigau, Vicenç Bou, Joaquim Vallespir, Josep Font, Josep Maria Boix, Enric Vilà, Ricard Parés, Josep Bou, Eduard Font, Florenci Trullàs, Joan Calsina, Jordi Molina i Marc Margall. Un viatge musical que va anar des del darrer terç del segle XX fins als compositors contemporanis.

El concert es va realitzar el 5 d'agost de 2015 al pati del Museu de la Mediterrània i fou realitzat per la cobla "La Flama de Farners" sota el títol "Compositors Torroellencs", un concert on varen assistir més de dues-centes cinquanta persones. Des del Museu de la Mediterrània es valora molt positivament aquest acte, i després de l'èxit de crítica del públic s'estudia el fet de continuar aquest tipus d'activitat en anys posteriors.

EL PESSEBRE DEL MUSEU

El Museu de la Mediterrània del 27 de novembre de 2015 al 2 de febrer de 2016 va destinar la seva sala d'art contemporani, tal i com ja ha fet els últims set anys a una exposició totalment diferent al continguts exposats la resta de l'any. El Museu de la Mediterrània va utilitzar aquesta sala per muntar-hi un espectacular pessebre.

La molsa, el suro, els troncs... juntament amb les figures de fang del naixement, els pastors i el caganer formen part dels símbols més nostrats per dates nadalenques. I al Museu de la Mediterrània de la mà de Josep Mir, es munta un pessebre monumental, més de 25 m² i prop de dues tones de material, amb l'escenari inconfusible del territori del Baix Ter i el Montgrí de fons.

Aquesta acció s'impulsa des del museu per tal d'aconseguir preservar i incentivar una activitat tradicional de casa nostra com és la de muntar el pessebre. Una manera de potenciar i donar valor a una mostra de cultura popular i tradicional que moltes vegades queda amagada i recollida a casa.

El Pessebre del Museu té una gran acollida per a molta gent i és visitat massivament per multituds de públics al llarg dels més de dos mesos que està obert al públic. Així aquesta edició va superar la xifra de més de deu mil visitants que provenien de tots els llocs de Catalunya. Al llarg de les seves set edicions ha anat agafant cada vegada més renom i s'ha anat convertint en un reclam per grans i petits que tenen una parada obligada a Torroella de Montgrí.

El pessebre va acompanyat d'algunes petites accions en paral·lel. Una primera acció es al voltant d'un concurs de fotos realitzat a partir de la xarxa social Instagram, una acció que pretén ajudar a difondre més el pessebre. Una segona acció és un concurs pels més petits de casa on se'ls fa omplir uns qüestionaris amb preguntes referents al pessebre i entren al sorteig de diferents productes del museu.

En aquesta edició també es va realitzar una campanya conjunta amb diferents pobles que organitzen pessebres vivents o munten pessebres semblants al nostre al Baix Empordà. L'acció va consistir en editar un tríptic conjunt amb la difusió de les diferents propostes.

El Pessebre ha estat recolzat des de l'empresa Caganer.com que ha donat els regals pel concurs i per l'Associació del Llibre de Festa Major.

CULTURA VIVA 2015

La recerca etnològica és una realitat viva tot i que desconeguda al nostre país. Mitjançant el programa Cultura Viva de l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial. Gràcies a aquest projecte es vol donar a conèixer directament a les comunitats que han estat objecte d'estudi els resultats de les recerques etnològiques. El Museu de la Mediterrània va programar una sessió dins aquest programa.

Conferència glosada de l'arxiu de l'associació Cor de Carxofa

Dissabte 10 d'octubre de 2015

A partir del treball realitzat per la Mireia Mena, i que ja ha estat explicat en anterioritat en aquest document, es va programar una conferència per anunciar que l'arxiu de l'associació Cor de Carxofa seria custodiat pel Centre de Documentació del Museu de la Mediterrània i també per fer públics els resultats dels primers inventaris d'aquest arxiu.

L'acte va ser presentat per la mateixa Mireia Mena i va comptar amb la participació de molts amics de l'associació Cor de Carxofa que varen contribuir a realitzar una conferència glosada tal i com s'havia anunciat. En la conferència es varen presentar diversos materials recopilats el 2015 i que foren explicats al nombrós públic que va assistir a l'acte en forma de glosa. En aquest cas la conferència també va servir per donar a conèixer millor aqueta tècnica que està tant a l'alça com és cant glosat.

III FÒRUM DE RECERCA

dissabte 15 de novembre de 2015

El 2015 s'ha portat a terme la tercera edició d'un fòrum impulsat pel Centre de Documentació amb la voluntat de ser un altaveu per diferents recerques i treballs realitzats al llarg d'aquest any referits al territori del Baix Ter. Al mateix temps aquesta activitat també vol esdevenir un punt de trobada dels diversos professionals que realitzen investigacions multidisciplinàries vinculades amb el territori i promoure el contacte entre aquests investigadors per fomentar així noves recerques.

Aquest any, la tercera edició del Fòrum es va portar a terme el dissabte 14 de novembre a Verges i va comptar amb la col·laboració de l'Ajuntament d'aquesta població. Es varen presentar onze treballs inèdits vinculats al territori del Baix Ter amb un format de conferència inaugural, vinculada a la població de Verges, i deu comunicacions (5 de ciències socials i 5 de medi ambient) de 10 minuts cada una.

Es valora molt positivament aquesta jornada tant pel nombre d'assistents, una quarantena de persones, com per la qualitat i la repercussió de les ponències. Activitats com aquesta demostren que l'aposta per sortir físicament del Centre de Documentació és molt positiva i que repercuteix a curt i llarg termini en el benefici del Centre.

APROPEM-NOS AL BAIX TER

El Baix Ter és un territori amb una gran riquesa històrica, paisatgística, natural i cultural, però per proper, moltes vegades és desconegut per la població local. Apropem-nos al Baix Ter és un cicle de sortides, pensades per a tots els públics, on acompanyats de la mà de gent experta descobrirem i gaudirem sobre el terreny del Baix Ter. Amb aquestes sortides es vol aconseguir donar-lo a conèixer, estimar-lo i valorar-lo més. Unes sortides amb que volen contribuir a la posta en valor del paisatge cultural i natural del Baix Ter, entenent el paisatge com el resultat de l'acció de l'Home en el medi natural. Els valors naturals i culturals del paisatge, així com la seva herència simbòlica i identitària, han de ser mantinguts i transmesos a les generacions futures per mitjà del coneixement i la seva divulgació.

Per aquest 2015 s'han programat quatre sortides:

- Diumenge 12 d'abril
La zona de Palau i Sant Briu amb Narcís Arbusé
- Diumenge 14 de juny
Aproximació a Fontanilles i Llabià de la mà de Joan Badia
- Dissabte 26 de setembre
Torroella, mil anys d'història
- Diumenge 4 d'octubre
Sortida de descoberta al cala Falaguer i cap d'Ultrera amb Narcís Arbusé

Des del Museu de la Mediterrània volem agrair de manera molt especial la col·laboració en aquest cicle de sortides de Narcís Arbusé i de Joan Badia. Dos experts locals del territori que ens proporcionen tot el seu coneixement per poder organitzar unes sortides molt esperades i benvingudes per un gran nombre de gent.

ACTIVITATS TOT L'ANY

El Museu de la Mediterrània aquest 2015 ha continuat sent un generador d'activitats per al territori i pel territori. Les seves fronteres fa temps que van més enllà dels límits local i les activitats que realitza s'ofereixen a un públic d'àmbit provincial. I al mateix temps diferents activitats programades pel museu es realitzen per tota la comarca.

Gener

Dissabte 31 de gener, a les 17h

Acte d'entrega dels premis del concurs del pessebre de Josep Mir

Dissabte 31 de gener, a les 18 h

Fer de Música - Jornades de memòria oral Presentació de les gravacions del projecte FER DE MÚSIC de recuperació de la memòria dels músics de les cobles-orquestres

Febrer

Diumenge 1 de febrer, 12 h

El petit Museu

Matinal de Mitologia amb *Monstres i Herois*

Dissabte 7 de febrer, a les 18 h

Fer de Música - Jornades de memòria oral.

Taula rodona *Els cantants en les orquestres de ball*

Divendres 13 de febrer, 20 h

Inauguració exposició – cicle InundART

Resquicios de Isidora Wilson

Dissabte 28 de febrer, matí

Taller artístic

Temps i memòria amb Isadora Willson

Març

Diumenge 1 de març, 12 h

El petit Museu

Matinal de Mitologia amb *Monstres i Herois*

Dissabte 14 de març, matí

IX Jornada de Política Internacional

Les noves pors d'Europa

Divendres 20 de març, 19.30 h

Beques de Recerca Joan Torró i Cabratosa

Presentació treballs guanyadors IX Beques de recerca

Dissabte 28 de març, 18 h
Inauguració exposició – cicle CAMINS
I caprici de Tano Pisano

Abril

Diumenge 12 d'abril, matí
Apropem-nos al Baix Ter
La zona de Palau i Sant Briu amb Narcís Arbusé

Dissabte 18 d'abril, a les 19 h
Inauguració exposició
Interiors d'Àlvar Suñol

Maig

Divendres 1, dissabte 2 i diumenge 3 de maig, tot el dia
X Trobades de Música Mediterrània - Veus, balls i músiques dels Balcans Centrals

Diumenge 3 de maig, matí
Visita guiada
La mina d'aigua

Dissabte 16 de maig, tot el dia
Presentació INDI, projecte d'art participatiu per a joves

Dissabte 16 de maig, a les 19 h
Inauguració exposició – cicle ANCORATGES
Sinèctiques femenines de Laura Salvador

Dilluns 18 de maig
Dia Internacional dels museus
Jornada de portes obertes

Juny

Diumenge 7 de juny, matí
Visita guiada
La mina d'aigua

Diumenge 14 de juny, matí
Apropem-nos al Baix Ter
Aproximació a Fontanilles i Llabià de la mà de Joan Badia

Juliol

Dissabte 4 de juliol, a les 19 h
Inauguració exposició – cicle CAMINS
Hipnosi d'Adrià Ciurana

Dimecres 15 de juliol, a les 22 h
Nits d'Estiu
Projecció documentals *La subhasta cantada del peix* de Laia Aleixandri i Núria Fernández i *A prop de l'arròs. Retrat de la comunitat d'arrossaires del marge dret del Baix Ter* de Laia Cardona i Diana Julià

Dimecres 2 de juliol, a les 22 h
Nits d'Estiu
Projecció documentals *La veu del carbó* i *El despertar de l'ós* d'Antoni Martí

Dimecres 29 de juliol, a les 22 h
Nits d'Estiu
Projecció documental *Viatge a Auschwitz* de Jordi Bellapart

Agost

Dissabte 1 d'agost, a les 19 h
Inauguració exposició
Músiques perilloses de Xavi Lloses

Dimecres 5 d'agost, a les 22 h
Nits d'Estiu
Compositors Torroellencs amb la cobla La Flama de Farners.

Setembre

Dissabte 5 de setembre, a les 19 h
Inauguració exposició – cicle CAMINS
A-10 d'Eugeni Prieto

Diumenge 6 de setembre, matí
Visita guiada
La mina d'aigua

Dissabte 26 de setembre, a les 12 h
Visita guiada Espais Medievals de l'Empordà
Torroella, mil anys d'història

Octubre

Dissabte 3 d'octubre, matí
XII Jornada Ernest Lluch
El valor de la cultura

Diumenge 4 d'octubre, matí

Apropem-nos al Baix Ter

Sortida de descoberta al cala Falaguer i cap d'Ultrera amb Narcís Arbusé

Dissabte 10 d'octubre, 18 h

Conferència cultura popular

Presentació en vers de l'arxiu de cor de carxofa a càrrec de Mireia Mena

Diumenge 11 d'octubre, a les 11 h, a les 12 h i a les 13 h

Jornades Europees del Patrimoni

Visita guiada a la mina d'aigua

Dissabte 24 d'octubre, a les 18 h

Inauguració exposició

Les veus de la Mediterrània

Novembre

Diumenge 8 de novembre, a les 11 h

El petit museu

Descobrim un instrument... el flabiol i el tamborí amb David Mestre

Dissabte 14 de novembre, matí

III Fòrum de recerca

Divendres 27, a les 19 h

Inauguració

El Pessebre de Josep Mir

Desembre

Diumenge 13 de desembre, matí

Visita guiada

La mina d'aigua

Diumenge 20 de desembre, matí

El petit museu

Taller de fibres vegetals. Coneix l'ofici de cisteller

PROGRAMA DE RECERCA

FER DE MÚSIC.

Programa de recuperació i divulgació del patrimoni de les cobles-orquestres

El Museu de la Mediterrània des del 2009 porta a terme un treball de recerca i recollida del patrimoni material i immaterial relacionat amb la feina dels músics de les cobles – orquestres, típiques formacions catalanes nascudes a les comarques de l'Empordà a mitjans del segle XIX. Aquest projecte batejat amb el nom de *Fer de Música* i coordinat per Jordi Molina, reconegut tenora en el món de la sardana, pren els músics com uns espectadors privilegiats dels canvis ocorreguts en la societat. A partir de les seves vivències en les festes i demés celebracions que en són protagonistes en primera persona, ens poden relatar com ha anat evolucionant la societat i les seves festes populars.

Els principals objectius del projecte són:

- Recuperar la memòria oral de persones rellevants relacionades en el camp de la música de cobles – orquestres.
- Recuperar patrimoni material relacionat amb el món de la sardana fons documentals, fons sonors, partitures, imatges...
- Salvaguardar i difondre el patrimoni del món de la sardana.
- Realitzar un projecte de país des del Museu de la Mediterrània i convertir aquest centre i el seu Centre de Documentació en un punt neuràlgic en l'estudi, la salvaguarda i la recerca en el món de les cobles – orquestres.

La coordinació del projecte *Fer de Música* recau en el músic de tenora Jordi Molina i té el suport d'Eva Ramió, responsable del Centre de Documentació del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter del Museu de la Mediterrània.

Les de recerca que s'han portat a terme aquest 2015 en relació al projecte són:

Gravacions personatges històrics. Continuant els treballs de gravació de diferents personatges històrics, amb els d'aquest any 2015 ja es porten 27 entrevistes realitzades. El 2015 s'han realitzat quatre entrevistes a diferents músics històrics que han aportat noves dades al projecte. S'ha entrevistat:

- **Emili Juanals i Roqué** (Palafrugell, 1928). Trompetista i compositor de sardanes. Va formar part de la cobla Emporitana, Maravella i l'any 1956 fundador de la cobla - orquestra Costa Brava, de la que va ser director i representant.
- **Albert Teixidor i Casanovas** (Castelló d'Empúries, 1936). Violinista i trompetista vinculat a una nissaga de músics de Castelló. Va formar part de la Selvatana i durant 37 anys de l'Orquestra Maravella.
- **Josep Joli i Blanch** (Castelló d'Empúries, 1931) Contrabaixista i compositor de sardanes. Va formar part de la Cobla Antiga Pep de Figueres, Els Verds de Mataró, Costa Brava, l'Orquestra Combo Gili, Ciutat de Girona, Orquestra de Cambra de Girona i Cobla Cadaqués.

- **Pere Cortada i Carbonell** (Castelló d'Empúries, 1940) Instrumentista de trombó, fiscorn, violí i piano. Va formar part de la Cobla - Orquestra Catalunya de Bordils, de La Lira de Sant Celoni, l'Orquestra Caravana, l'Orquestra Maravella i de La Principal de la Bisbal.

Paral·lelament el projecte ha dut a terme dues sessions per difondre a tota la societat aquesta tasca de salvaguarda i protecció de la memòria oral².

---

² Aquestes dues sessions han estat explicades a l'apartat d'activitats del Museu de la Mediterrània

PROJECTE DE RECERCA MEMÒRIA FOTOGRÀFICA

Aquest és un projecte que té per objectiu documentar imatges antigues que es troben al fons fotogràfic del Centre de Documentació del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter amb la col·laboració de la gent gran del municipi i/o voltants. Un projecte que es treballa principalment amb la llar de jubilats de Torroella de Montgrí.

Al Centre de Documentació disposem d'imatges que ens permetrien documentar millor la memòria històrica però ens falta informació sobre elles (qui són les persones que surten en aquesta fotografia?, de quin any és?, de quin lloc es tracta? ...). Per això, aquest 2015 i veient l'interès d'aquest sector, s'ha treballat amb el col·lectiu de la gent gran del municipi i/o voltants per aconseguir descobrir la història de les imatges i recuperar-ne la memòria.

Aquest any hem continuat amb aquest projecte perquè trasllada i visualitza el Centre de Documentació del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter fora de les seves parets físiques.

Concretament s'han realitzat 5 sessions (17 d'abril, 25 de setembre, 16 d'octubre, 6 de novembre i 11 de desembre) que han tingut molt bona acollida entre la població de Torroella de Montgrí i voltants. A cada una d'elles s'ha comptabilitzat una bona assistència aconseguint entre 15 i 20 persones per a cada una d'elles. La temàtica de les sessions ha sigut variada des d'actes i festes populars, a grups, imatges de treballs antics...

A partir d'aquestes 5 sessions s'han treballat unes 235 imatges antigues i actuals moltes de les quals s'han pogut documentar en menor o major mesura.

A més aquest 2015 es va organitzar una visita guiada al Centre de Documentació del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter que es va fer el mes de març per als assistents més habituals de l'activitat. Una manera d'estrènyer llaços amb aquest grup de col·laboradors molt especials.

L'ARXIU DE L'ASSOCIACIÓ COR DE CARXOFA

El Museu de la Mediterrània, en el seu paper de treballar per la música popular i tradicional de Catalunya, va rebre el 2014 la possibilitat d'acollir al seu Centre de Documentació l'Arxiu de l'Associació Cor de Carxofa. Es per això que al llarg del 2015 es va treballar en el projecte de creació d'un fons sobre cançó improvisada, un fons que es va començar a treballar com un embrió d'un arxiu obert i especialitzat en cançó improvisada de l'àmbit de parla catalana, Mediterrània i més enllà.

Cor de Carxofa és una associació de foment del glosat, que té com a objectiu la recuperació, la promoció i la difusió del glosat en català, entès com a gènere poètic i musical que consisteix a improvisar versos sobre una determinada melodia. És una associació molt activa que organitza jornades de formació, la Trobada de Cantadors d'Espolla, el projecte la Glosa a l'Escola i l'Escola d'Estiu de Glosa. Tot i tenir un àmbit d'actuació més extens, la seva creació i el nucli actiu principal tenen una forta vinculació a les comarques gironines, especialment a l'Empordà.

D'aquesta manera l'objectiu principal d'aquest projecte va ser el de crear un fons documental sobre la glosa i l'activitat de l'associació Cor de Carxofa. Aquest treball va aconseguir:

- Agrupar els materials referents a glosa i a l'associació en un mateix espai físic
- Posar el fons a disposició dels socis i de qualsevol persona interessada
- Iniciar un projecte documental que pugui créixer i millorar la seva usabilitat

El pla de treball es va dividir finalment en quatre fases diferenciades:

1) **Triar el programa informàtic i crear la base de dades**

La primera tasca important que es va portar a terme fou la tria del programa amb la qual elaborar la base de dades. Al final i després de contactar amb Xenpelar es va decidir utilitzar el programa de gestor de bibliografies Zotero.

2) **Recollir material del fons**

L'associació Cor de Carxofa disposava d'un arxiu dispers per diferents seus amb una gran varietat de documents i materials. El 2015 es va portar a terme un treball de recollida de tot aquest fons. Això va implicar una feina d'identificació de les persones que tenien el material, coordinació de l'enviament a Torroella i negociació de les cessions. També es va portar a terme una feina de còpia i retorn d'aquells documents que els propietaris els volien conservar en propietat.

Dins el material recollit podem trobar llibres, estudis, articles, cartells, manuscrits, arxius sonors, fotografies, partitures, material didàctic, vídeos...

3) **Arxiu**

Un cop reunit en bona part tot el fons, tenim clar que aquesta serà una tasca que s'haurà d'anar continuant els següents anys, es va començar a treballar en la classificació dels materials. A partir del guiatge de Xenpelar, es va organitzar

organitzat aquests documents en una nova classificació que s'avingués amb els models de fitxa existents a Zotero (programa per inventariar). Varen sortir les següents distribucions:

1. Biblioteca: llibres, articles, parts de llibres, CDs i vídeos publicats.
2. Enregistraments: gravacions àudio i vídeo realitzats per diferents persones i/o entitats, però no publicats
3. Premsa: articles de premsa
4. Fotografies: tot tipus de fotografies
5. Miscel·lània: cartells, programes, adhesius, etc.
6. Melodies

4) Dinamització

Per tal d'acomplir amb un dels objectius principals del projecte, que era donar a conèixer el fons i facilitar-ne el seu accés a les persones interessades, es va programar una conferència glosada dins les jornades de Cultura Viva 2015 el dia 10 d'octubre al Museu de la Mediterrània.

Des del Museu de la Mediterrània valorem molt positivament l'inici d'aquest projecte. Som sabedors que és un projecte a llarg termini i que pot acabar posicionant el Museu de la Mediterrània dins el món del cant glosat per això esperem continuar-lo i afiançar aquest inici amb un treball continu al llarg dels anys.

BEQUES DE RECERCA JOAN TORRÓ I CABRATOSA

Les Beques de Recerca Joan Torró i Cabratosa que es convoquen des de l'any 1997 tenen com a objectiu afavorir la recerca en el territori del massís del Montgrí, les illes Medes i la plana del Baix Ter tant en matèria de ciències socials com en ciències naturals. Des dels seus inicis s'organitzen conjuntament amb el Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter i tenen el suport de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí, la Diputació de Girona i la Generalitat de Catalunya.

Les Beques són bianuals i des del Centre de Documentació del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter es porta a terme la coordinació de tot allò referent a les Beques.

Aquest 2015 s'han portat a terme tres actuacions importants referents a les Beques de Recerca Joan Torró i Cabratosa:

- S'han presentat els treballs guanyadors de les IX Beques de Recerca .
- Hi ha hagut una nova convocatòria de les Beques, concretament la X. Aquesta vegada en la modalitat de ciències socials s'han prioritzat treballs relacionats amb la mina d'aigua de Torroella de Montgrí i en la modalitat de medi ambient s'han prioritzat treballs relacionats amb fongs, moltes, líquens o invertebrats.
- S'ha coordinat la publicació Recerca i Territori número 7 amb els treballs guanyadors de les IX Beques de Recerca.

El projecte de les Beques de recerca Joan Torró i Cabratosa ajuda a posicionar el Museu de la Mediterrània com una institució rellevant en la recerca del territori. Una recerca que moltes vegades proporciona informació i dades que són aprofitades no només per el món dels investigadors sinó pel museu per tal de realitzar activitats de difusió general per una gran part de la societat.

CENTRE DE DOCUMENTACIÓ

El Centre de Documentació del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter és una de les peces més importants del desenvolupament del projecte del Museu de la Mediterrània. El Centre de Documentació dota al museu d'aquella acció més vinculada amb la recerca, la investigació i el coneixement, i cada vegada més és un punt de suport a tots aquells investigadors que en ell troben un espai on desenvolupar la seva recerca, sobretot en temes de territori, música i etnologia.

Les grans àrees que ha treballat el Centre de Documentació han estat:

Atendre les consultes dels usuaris/àries

El 2015 el Centre de Documentació va atendre un total de 217 consultes, això representa una disminució del 15 % respecte el 2014. Aquest és un descens que no és preocupant i es visualitza com una consolidació en uns números estables després d'uns anys d'augment progressiu. És més, a la memòria del 2014 ja s'alertava que no sempre seria així i que fins i tot seria bo pel desenvolupament de les tasques internes del Centre que no es continués aquesta tendència.

La relació d'usuaris/àries que utilitzen els serveis del Centre de Documentació és molt diversa. En primer lloc es distingeix entre usuaris interns (personal del Museu de la Mediterrània, personal de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí i personal de les oficines del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter) i usuaris externs. Com a usuaris externs s'hi poden trobar sis grans segments de població: estudiants de centres d'ensenyament secundari per realitzar el treball de recerca, estudiants universitaris que realitzen recerques d'alta qualitat, investigadors professionals, estudiosos locals, particulars o públic en general que realitzen consultes puntuals, persones vinculades al món de la música (estudiants, músics, compositors...).

Com a novetat destacada del 2015, des del passat mes de juny s'ha començat a implementar un nou sistema d'estadística dels seus usuaris/àries. Més enllà de tenir uns números generals d'usuaris, a partir d'ara es podran concretar molt més les especificitats d'aquestes consultes i tenir més dades dels usuaris com ara l'edat, el sexe, la procedència, l'àmbit consultat...

Recopilació de documentació

Una de les tasques importants que es realitzen des del Centre de Documentació del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter és la recopilació de documentació per anar engrandint el fons del Centre. Per una banda es va continuar realitzant una important feina de cerca de revistes, llibres, dvd's, articles... en aquesta modalitat es varen ingressar 45 llibres i 50 revistes.

Per altra banda s'ha rebut molt de material a partir de donacions i cessions de particulars. El 2015 va ser un any amb un ingrés molt important de material mitjançant aquesta opció. Uns exemples són la donació del sr. Joan Saliner (un llibre, partitures i 241 fotografies d'Ullà), la donació del sr. Martí Elias (325 fotografies de les illes Medes), la donació dels seguiments marins de les illes Medes des de l'any 2000 fins a l'actualitat en versió digital. De totes elles cal destacar-ne tres que sobresurten per diversos motius de la resta:

- **Donació de la sra. Mary Hodgson.** Es tracta de la donació de 41 diapositives de l'àrea de l'Estartit de l'any 1964. Una donació important i singular realitzada per una resident a Windsor (Gran Bretanya) que va trobar aquest material enmig de documentació familiar. Es tracta d'unes imatges de quan els seus pares varen realitzar un viatge a casa nostra.
- **Cessió de l'Arxiu de la Cobla Orquestra La Caravana.** El Ple d'octubre de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí acceptava la cessió per part d'Anselm Parés Riembau i del descendents de Ricard Parés Riembau de l'arxiu de la Cobla Orquestra La Caravana. L'arxiu, que consta de 35 caixes de partitures i obres, recull prop de cinquanta anys d'història de la sardana de Torroella de Montgrí i de Catalunya, i conté majoritàriament, a banda de cartells i fotografies, partitures de sardanes de compositors clàssics i també arranjaments de peces clàssiques (sarsueles-operetes) que s'interpretaven en els típics concerts de festa major. Un importantíssim arxiu que completa encara més el fons documental vinculat a la sardana del Centre de Documentació.
- **Donació de l'Arxiu Miquel Graells.** El mes de maig de 2015 va ingressar al Centre de Documentació del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter l'arxiu fotogràfic de Miquel Graells. Una donació de més de 2.500 fotografies de Torroella de Montgrí i l'Estartit que recopilen gràficament els canvis socials, econòmics i territorials de bona part del segle XX. Una donació molt important que ve a dotar el fons fotogràfic del centre i convertir-lo en una de les hemeroteques del territori més importants de totes.

I també recordar la cessió de l'Arxiu l'Associació Cor de Carxofa.

Manteniment i actualització

Per tal d'atendre a tots els usuaris/àries amb la màxima informació possible, el Centre de Documentació porta a terme al llarg de l'any una intensa tasca de manteniment i actualització del catàleg, de l'arxiu d'imatges, de la pàgina web... El 2015 es va realitzar 100 catalogacions noves i es varen revisar 200 catalogacions

del catàleg col·lectiu de la Xarxa de Biblioteques Especialitzades de la Generalitat de Catalunya (BEG) i del Parc Natural.

Dins els treballs d'actualització cal destacar que al 2015 es va **inventariar tot el fons Ricard Viladesau** que es troba en comodat al Centre de Documentació. Es tracta d'un important fons sardanístic ingressat al 2012 i que fins ara no s'havia treballat. S'han inventariat 6 caixes que contenen 280 partitures, 1 caixa amb 500 fotografies i 285 extractes de premsa. Aquesta tasca es va realitzar gràcies a l'estada d'un estudiant en pràctiques de Musicologia de la Universitat de Bellaterra durant sis mesos.

Tan important com el manteniment i l'actualització del Centre de Documentació és la permanent formació del personal. És per això que al llarg del 2015 la documentalista va realitzar el curs *Plans estratègics per a les biblioteques especialitzades a la Central de Préstec i Serveis Especials* (Hospitalet de Llobregat, novembre del 2015).

Treball en xarxa

El 2015 el Centre de Documentació del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter va ser present en les següents xarxes de Centres de Documentació: Red de Centros de Información y Documentación Ambiental - RECIDA, Servei de Biblioteques de Girona, Xarxa Catalana de Centres de Documentació d'Espais Naturals Protegits i Xarxa de Biblioteques Especialitzades de la Generalitat de Catalunya - BEG.

El Centre de Documentació també ha treballat en xarxa amb diferents entitats amb diferents entitats i associacions del Baix Ter. Cal destacar la constant feina de coordinació amb els Instituts de Batxillerat del Baix Ter per als treballs de recerca i la tasca de promoció del Centre de Documentació de cares als ajuntaments veïns tot oferint unes eines d'utilitat per ells.

Centre de Documentació del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter

El Centre de Documentació del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter és el Centre de Documentació del Parc Natural. El 2015 es va treballar per tal de visualitzar molt més aquest lligam i realitzant millores en la col·laboració per tal d'estrènyer llaços tècnics. D'aquesta manera es consolida el Centre de Documentació ubicat al Museu de la Mediterrània com el lloc físic de referència per a la consulta, la recerca, la investigació i tot el que tingui a veure amb la documentació del Parc Natural i del territori del Baix Ter.

A part d'atendre les consultes dels usuaris/àries que anaven dirigides al Parc Natural, des del Centre de Documentació es varen portat a terme diferents accions, la principal fou la catalogació de documentació (treballs inèdits, monografies...) dipositada a les oficines del Parc Natural. També es varen realitzar altres treballs com donar de baixa exemplars duplicats, visites tècniques a les oficines del Parc Natural i reunions amb el seu director per coordinar millor la tasca del Centre de Documentació.

Les principals tasques que ha realitzat aquest 2015 el Centre de Documentació han estat:

- El Centre de Documentació ha coordinat també les **Beques de Recerca Joan Torró i Cabratosa** de Medi Ambient i de Ciències Socials que tenen per objecte afavorir els treballs de recerca en el territori.
- Participa i coordina el programa **Fer de Músic** de recuperació del patrimoni musical vinculat amb les cobles orquestres.
- Coordinar el projecte **Memòria fotogràfica** portat a terme conjuntament amb la Llar de Jubilats El Recer, de recuperació d'informació a partir d'imatges antigues.
- Organitza del **III Fòrum de recerca del Baix Ter** a Pals on confluïen treballs de patrimoni natural i patrimoni cultural.

ÀREA EDUCATIVA i GRUPS

L'àrea educativa, és un dels pilars principals del Museu de la Mediterrània. A través de les seves mans recau una de les cares visibles més importants del museu com són els grups educatius i també recau una part important del prestigi del centre ja que una part important de la seva tasca és visibilitzar l'expertesa i el coneixement del territori de la qual fa gala el museu.

A més, aquesta àrea ha anat agafant més importància més enllà del treball sobre el terreny de les visites guiades i és una peça clau en la planificació i gestió de projectes on el museu és reclamat.

L'any 2015, l'àrea educativa ha realitzat les següents accions:

Visites escolars

El Museu de la Mediterrània, durant aquest any passat (2on i 3er trimestre del curs escolar 2014/15 i el 1er trimestre del curs escolar 2015/16), va realitzar visites guiades, tallers i sortides a 5680 alumnes. Aquests números representen un augment del 3% respecte als alumnes del 2014. Unes dades bones que ens mostren una estabilitat d'usuaris d'aquest servei, dada positiva veient els nous hàbits escolars vers les sortides (molt menors des de la crisi econòmica)

Si fem un cop d'ull a les escoles que ens han visitat, per procedència veiem que han tornat a augmentar substancialment les escoles de la província de Girona. Les escoles del municipi mantenen curs a curs les activitats que realitzen al museu, encara que la denegació d'algunes subvencions, per arribar al màxim que atorga la Diputació de Girona, va limitar el número d'activitats a realitzar per elles i és doncs la responsable de la lleugera disminució dels alumnes del municipi. Mig miler d'alumnes provenen de Barcelona.

Per activitats educatives, les activitats més sol·licitades són la Vida arran de mar, la Visita al museu, Embarca't a les Medes, el taller de Cuina i el Riu Ter. Aquestes cinc concentren la meitat dels alumnes anuals.

Les escoles continuen confiant en el Museu de la Mediterrània i en les seves activitats educatives per obtenir aquí una experiència educativa singular i també pels professionals que realitzen la tasca d'educació. Creiem que la relació qualitat – preu que ofereix el museu és difícilment igualable. Tot i que cal destacar que les subvencions que varen rebre les escoles a partir dels programes de la Diputació de Girona, l'Ajuntament de Torroella de Montgrí, i el Parc Natural són essencials per

mantenir les visites dels centres educatius, sobretot del municipi. Destaquem també una nova oferta a partir del curs 2015/16 conjunta amb l'Espai Ter, tota aquella escola que reservi una activitat, el mateix dia, pels dos equipaments té un descompte de 0,5€ per alumne en cada equipament.

Visites grups

El Museu de la Mediterrània, durant el 2015, va realitzar visites guiades a 5603 persones a grups que havien contractat algunes de les propostes que oferien. Això representa un augment considerable respecte el 2014 que havien estat de només 167 usuaris. El 2015 es varen rebre peticions de diferents associacions, grups, entitats que eren de diferents llocs del territori català. De tots els grups cal destacar un parell de grups del sud de França, que davant la possibilitat d'oferir visites en el seu idioma es van decidir a contractar-nos les visites.

Des del Museu de la Mediterrània es valora molt positivament aquestes dades sobretot tenint present que aquest és un camp totalment inexplorat des del museu en el qual no es destina cap tipus de difusió. Aquest fet ens indica que el museu representa el principal agent del territori a qui dirigir-se per realitzar visites guiades, per l'expertesa que representa i pel prestigi que mostra.

Exposició Canvi Climàtic

El gener i febrer del 2015 es va implantar al Museu de la Mediterrània una nova aposta per augmentar els grups escolars els mesos de gener i febrer, mesos amb una demanda molt minsa. Consistia en tenir al museu una exposició on tota ella i les activitats paral·leles anaven enfocades als escolars.

Així el gener i febrer del 2015 es va tenir l'exposició *El canvi climàtic a casa nostra: El cas del Parc Natural del Montgrí, Illes Medes i Baix Ter* cedida pels Naturalistes de Girona. Aquesta exposició partia del treball que va fer l'ANG el 2010 amb l'itinerari de descoberta pel Parc Natural del Montgrí, Illes Medes i Baix Ter, on s'analitzaven els principals punts d'interès de l'àmbit del parc natural i els canvis que podien patir al llarg del temps degut als efectes del canvi climàtic. El recorregut descobria 10 punts de gran valor ecològic i paisatgístic, com ara estanys temporanis d'interior, estanys costaners salobres, estanys costaners d'aigua dolça, arrossars, dunes, etc.

Des de l'àrea educativa es va oferir una proposta educativa que consistia en una presentació teòrica a l'auditori del museu sobre el canvi climàtic a nivell global i les seves conseqüències en els propers 50-100 anys, una visita guiada a l'exposició sobre com afectarà el canvi climàtic als diferents ambients del Parc natural del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter i una sortida als espais litorals de la Pletera i la Bassa d'en Fra Ramon.

---

3 En aquesta dada no s'inclouen les visites guiades de l'estiu, ni les programades mensualment a la Mina d'aigua.

La proposta va tenir una molt bona rebuda i un total de 473 alumnes varen participar en aquesta activitat.

Ruta pedagògica pels Museus del Baix Empordà

L'àrea educativa del Museu de la Mediterrània és una de les impulsores del projecte de la Ruta pedagògica pels Museus del Baix Empordà. Aquesta acció treballada conjuntament amb el Centre de Recursos Pedagògics del Baix Empordà i el Consell Comarcal del Baix Empordà pretén donar a conèixer l'oferta pedagògica dels seus museus i fundacions a través d'una ruta guiada per cadascun d'ells. Una activitat que s'emmiralla a *Una comarca de museus* que s'havia realitzat a l'Alt Empordà.

Per això, el 2015, després d'una sèrie de reunions es va decidir oferir a tots aquells professors que volien descobrir les diferents ofertes pedagògiques de museus la possibilitat de realitzar un curs dins el seu Pla de Formació per a Professorat. Aquest curs consistia en visitar una sèrie de museus, conèixer les seves àrees educatives i fer una proposta d'activitat d'un dels equipaments.

Així el 28 d'octubre de 2015 el curs es va iniciar al Museu de la Mediterrània on una vintena de professors de tots els nivells educatius varen ser rebuts pel director del centre, varen visitar el museu, varen rebre una explicació per part de les responsables de l'àrea educativa i varen realitzar dos dels tallers que s'ofereixen des del museu.

Una experiència molt bona i un treball molt productiu de cares a la difusió de l'àrea educativa aconseguint arribar a aquells que són els principals usuaris d'aquestes activitats i responsables de la contractació.

Projecte El parc a l'Escola

L'àrea educativa del Museu de la Mediterrània és l'encarregada de desenvolupar les accions educatives del Parc Natural del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter. Per aquest motiu és un dels elements principals del projecte *El parc a l'Escola*.

Tenint com a referència el programa *El Montseny a l'escola* que funciona des de fa anys, el Parc Natural del Montgrí, les illes Medes i el Baix Ter va començar a treballar el 2015 en l'intent de traslladar aquesta experiència per aplicar-la al nostre territori. Es tracta de facilitar als mestres un apropament al Parc Natural amb propostes d'unitats didàctiques basades en sortides al territori (nucli de les activitats) i altres recursos educatius adreçats als alumnes de primària.

La principal tasca que s'ha portat a terme des de l'àrea educativa del Museu de la Mediterrània en la primera fase (iniciada al setembre del 2015 i que s'allargarà fins al juny del 2016) ha estat la de mantenir una tutorització continua: assessorament en el plantejament de les noves activitats partint de la base de l'experiència educativa en el territori i acompanyament a les sortides. Aquest treball es porta a terme essent present en les diferents sessions de treball amb els docents i el Parc Natural. En aquesta primera etapa hi haurà un total de 10 dies.

Projecte educatiu LIFE – PLETERA

El Museu de la Mediterrània també està involucrat en el projecte Life Pletera (2014-18) en bona part a partir de l'àrea educativa. Aquest projecte que té com a primer objectiu la restauració integral i definitiva del sistema de llacunes costaneres de la Pletera, també té una vessant educativa i de sensibilització molt important.

Des del LIFE – Pletera es va començar a treballar el 2015 en un projecte educatiu que ha d'esdevenir l'eina que ha de permetre la difusió, a través de l'ensenyament, dels valors naturals d'un espai tant característic, com són les zones dunars i les maresmes que es desenvolupen a la zona de rereduna. Per altra banda, l'educació ambiental centrada en el projecte, també ha d'ajudar a entendre la importància dels esforços que es destinen a recuperar i salvaguardar aquests tipus d'ambients.

Els membres de l'àrea educativa del Museu de la Mediterrània formen part del consell assessor d'aquest projecte educatiu que tira endavant l'empresa Terregada. Es compta amb els professionals de l'àrea perquè aportin la seva experiència, coneixement i vàlua per encaminar el projecte. Els fruits que doni aquesta acció està previst que es porti a la pràctica a través de l'àrea educativa del museu. Així, serà el Museu de la Mediterrània qui desenvoluparà visites guiades a l'espai recuperat de la Pletera amb les escoles que estiguin interessades a partir del material que es creï per aquesta visita.

Milliores pàgina web

El 2015 es va portar a terme una reformulació completa de l'apartat web dedicat a les activitats educatives. Es va creure convenient crear una pàgina molt més àgil, amable i intuïtiva per tal de facilitar a tots els usuaris poder arribar millor a aquella informació que busquen.

Aquesta tasca també va servir per renovar el contingut de les fitxes de totes les activitats que s'ofereixen i aportar molta més informació als docents interessats en les propostes que s'ofereixen des del museu pel que fa al currículum escolar.

Formació

El 2015 el personal de l'àrea educativa del Museu de la Mediterrània va realitzar diverses formacions. Totes elles foren encaminades a millor la prestació de seva

àrea, així com d'una millora del coneixement per part del seu personal. Les formacions que es varen assistir foren:

- XIII Jornades de Museus i Educació *Programar per als Públics*
19 i 20 de febrer de 2015 al Museu Marítim de Barcelona
- La gestió integrada del patrimoni cultural i natural: reptes i perspectives
22 d'octubre de 2015 al Museu d'Història de Catalunya
- VIII Tallers de la Diputació de Girona per Educadors Ambientals
30 de novembre de 2015 a Sant Joan de les Abadesses

PRESENCIA DEL MUSEU EN ACTIVITATS AL MUNICIPI

El Museu de la Mediterrània és present en multituds d'activitats més enllà d'aquelles que organitza. Al llarg del 2015 s'ha vinculat en algun aspecte o altre a diferents fires, festes, actes i activitats que s'han desenvolupat a Torroella de Montgrí i l'Estartit. Accions fetes per altres entitats, associacions o àrees de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí han rebut el suport tècnic, de personal, d'equipament o econòmic del Museu de la Mediterrània.

Aquesta presència, en el format que sigui, i més enllà del nombre d'utilitzacions de l'espai i d'usuaris que l'utilitzen al llarg de l'any, és molt important donar visibilitat al museu més enllà del seu nucli actiu més immediat.

Projecte INDI

El Museu de la Mediterrània amb la voluntat d'ajudar a aquells joves que tenen la necessitat d'expressar-se a partir de les arts plàstiques ha donat suport al projecte INDI desenvolupat des del 2011 conjuntament amb l'Àrea de Joventut de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí, l'Institut Montgrí i l'artista Esteve Subirah.

Aquest és un projecte que vol donar suport i sortida a aquells joves que es senten artistes i que els hi falten algunes eines per tirar endavant el procés d'alliberar la seva creativitat.

Entenem el procés de creació, la participació i interrelació com a expressió artística en essència i, per tant, com a Art. És per això que el projecte es va dividir en tres moments. Una primera etapa que va servir per escollir el tema a treballar a partir d'un procés de participació ciutadana obert a tota la societat. Una segona etapa, on els joves varen treballar les seves propostes artístiques a partir del tema escollit, i una tercera etapa on es varen presentar els treballs i s'exposaren públicament, aconseguint un espai de socialització i de relació a l'entorn de l'art i de la creació artística.

El 2015 es va aconseguir que participessin prop de 150 alumnes de 2n a 4t de l'INS Montgrí que varen presentar prop de 30 projectes de diferents disciplines artístiques contemporànies que anaven des de l'escultura al vídeo, passant per instal·lacions, art sonor, pintura o mural. Aquesta edició les creacions tenien com a punt de partida la pregunta «*Què sents quan el/la veus?*», que va permetre reflexionar sobre l'amor a través de la mirada adolescent. Un veritable moviment artístic que va comptar amb com espais expositius el pati del Museu de la Mediterrània, el convent dels Agustins i un punt al passeig de Catalunya.

Des del Museu de la Mediterrània es valora molt positivament l'aposta del projecte INDI i encara molt més quan es veu l'evolució que ha tingut i la bona

recepció que ha tingut aquest any per part dels alumnes. Amb aquest projecte s'ha aconseguit l'objectiu de reivindicar l'art com un instrument de comunicació interpersonal i de coneixement més que no pas un objecte de contemplació estètica. Un projecte que aconsegueix visualitzar el Museu de la Mediterrània com un espai per un públic jove que es sent escoltat i valorat per aquesta institució.

Robertiada, taller de cançons populars 21 de febrer de 2015

El Museu de la Mediterrània aposta per la música tradicional i dóna suport a les activitats que aposten per ella al territori. És per això que col·labora activament en un nou projecte de cantadors anomenat Robertiada. Aquesta és una activitat que s'inicia amb la voluntat de ser punt d'encontre i formació per a tots aquells que es vulguin introduir en el món del cant popular. Al mateix temps esdevé un homenatge a la figura d'un jove cantador desaparegut el 2011 i que havia realitzat diferents treballs de recerca en aquest àmbit.

El 21 de febrer de 2015 es va organitzar la primera Robertiada, una trobada de cantadors que amb el seu nom vol retre homenatge al cantador Robert Pellicer. L'activitat va comptar amb un taller de cançons populars i amb una cantada al llevant de taula amb participació dels inscrits al taller i que va servir per mostrar els coneixements apresos al llarg del dia.

Des del Museu de la Mediterrània es va col·laborar en aquesta activitat amb l'edició d'un cançoner que va comptar amb la selecció d'un bon nombre de cançons populars catalanes que fou repartit pels inscrits a la trobada. Aquest cançoner va estar fet a partir d'un treball realitzat per la documentalista del Centre de Documentació del Museu de la Mediterrània en base a una recerca efectuada per l'homenatjat Robert Pellicer i que es troba dipositat al Centre de Documentació. Aquesta és una activitat que s'ha projectat per primera vegada però que hi ha la voluntat de continuar al llarg del temps.

IV Festival de Fotografia MIRADES. Amics de la Fotografia de Torroella De l'1 al 30 d'abril de 2015

El 2015 els Amics de la Fotografia de Torroella varen organitzar el IV Festival de Fotografies MIRADES. Seguint l'estil actual de nombrosos festivals de fotografia aquest festival es va organitzar en diferents espais de la població que varen hostatjar les obres de més de 20 fotògrafs.

El Museu de la Mediterrània va tenir a la sala polivalent del 2n pis una de les exposicions més importants del festival l'exposició *Transmontanus* de l'artista Salvi Danés (Barcelona, 1985). Una exposició que feia al·lusió a la tramuntana, no només com un element identificatiu, sinó també com un agent de canvi i erosió.

Des del Museu de la Mediterrània es veu positivament l'acció de col·laborar amb aquest festival, intentar impulsar les noves edicions i crear una major simbiosi.

FLOREIX LA PASQUA GRANADA

Xibeques del Cau

23, 24 i 25 de maig de 2015

L'associació Xibeques del Cau de Torroella de Montgrí juntament amb el Museu de la Mediterrània, com ja es va realitzant els últims anys per la festivitat de la segona pasqua, varen organitzar una passejada relaxada per diferents espais singulars de la vila de Torroella de Montgrí sota el nom de Floreix la Pasqua Granada. Una activitat que proposa la descoberta del patrimoni cultural a Torroella de Montgrí on les protagonistes són les flors, les plantes i el perfum de la primavera.

L'activitat sorgeix el 2008 quan s'utilitza el Museu de la Mediterrània com a lloc on exposar les millors flors i plantes que els veïns de Torroella tenen a casa seva. Aquest 2015, tot i que en anys anteriors s'havia organitzat en altres espais de la població i s'havia aprofitat per mostrar patis i cases privades, ha tornat als orígens i només s'ha desenvolupat al Museu de la Mediterrània.

Aquesta és una activitat on hi ha moltes famílies i floristeries del poble que col·laboren i és visitada per un bon nombre de gent. Esperem poder a tornar a remuntar en anys successius l'activitat que dona vida, color i perfum a la població.

FIRA EN EL RECORD

28 i 29 de novembre de 2015

La Fira en el Record és un projecte cultural amb uns objectius essencials que se centren en la promoció i divulgació del patrimoni cultural de Torroella de Montgrí. Aquest patrimoni cultural el conformen diferents elements com el patrimoni arquitectònic, la història, el patrimoni artístic i la riquesa i diversitat del paisatge, entre altres. Aquesta és una activitat que han treballat els tècnics de Casa Pastors, Espai Ter i Museu de la Mediterrània en format Anella Cultural.

La Fira en el Record del 2015 va proposar fer una viatge al llarg dels 600 anys d'història que té la Fira de Sant Andreu. A través d'un recorregut per diversos indrets de singularitat patrimonial, es va revivre episodis clau de la història de la Fira de Sant Andreu i de la vila de Torroella de Montgrí.

El Museu de la Mediterrània va col·laborar en el projecte redactant part del contingut present en l'activitat, així com en la formació dels guies i de preparació dels guions teatralitzats. Per altra banda també es utilitzar el museu com a seu principal de sortida dels grups guiats. L'activitat va tenir una excel·lent repercussió pel públic i les visites guiades es varen ocupar plenament en la seva gran majoria.

APROPA'T AL PARC

Del 29 al 31 de maig de 2015

El cap de setmana del 29 al 31 de maig el Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter va organitzar la 4a festa del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter, un cap de setmana de medi ambient, persones, territori, comerç, natura, biodiversitat, cultura i oci.

El Museu de la Mediterrània va ser un dels col·laboradors actius de la festa donant suport en diverses de les visites guiades programades i aportant difusió i visibilitat a l'activitat.

FIRA PIRATES I CORSARIS

Del 18 al 20 de setembre del 2015

El tercer cap de setmana de setembre del 2015 es va portar a terme l'onzena edició de la **Fira Pirates i Corsaris a les Illes Medes**. Aquesta és una fira amb espectacles, animacions, cercaviles i actuacions que rememora, amb una mica de fantasia, quan a l'edat Moderna les illes Medes eren un enclavament pirata important a la costa catalana.

El Museu de la Mediterrània va col·laborar en la fira aportant el seu coneixement i experiència i va realitzar una visita guiada als masos fortificats de la plana del Baix Ter. L'expertesa dels guies del museu és importantíssim per portar aquestes activitats a terme i per donar una posició científica i de rigor a aquesta fira.

El Museu de la Mediterrània ha cedit les seves instal·lacions a molts actes del municipi, organitzats des d'altres àrees de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí o des d'associacions. Els principals actes que s'han desenvolupat al museu varen ser:

- **Festival de la màgia** organitzat per **Fimag**
- **Shopping Night** organitzat per l'Associació de Comerciants de Torroella de Montgrí
- **Festival de Música de Torroella** organitzat per l'Escola de Música
- **Donació de Sang** organitzat pels Donants de Sang
- **Junta Rectora del Parc Natural** organitzat pel Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter
- **Ple Municipal** organitzat per l'Àrea de Secretaria de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí
- **Consells de Barri** organitzat per l'Àrea de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí
- **Pomatec** organitzat per l'Àrea Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí
- **Fira del Còmic** organitzat per l'Àrea de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí

ANNEXOS

ANNEX I. Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis

La Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis és una eina fonamental en la recerca i en la gestió del patrimoni natural i té la seva seu al Museu de la Mediterrània.

L'Ajuntament de Torroella de Montgrí i la Universitat de Girona varen signar el conveni de creació de la Càtedra el 14 de novembre de 2008. Pel manteniment de la Càtedra l'Ajuntament, a través del pressupost de l'Organisme Autònom del Museu de la Mediterrània, hi aporta 4.000 euros pel seu funcionament ordinari.

Tot seguit apuntem les tasques que va portar a terme la Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis l'any 2015:

- Direcció científica del Projecte Life Pletera: Desurbanització i recuperació de la funcionalitat ecològica als sistemes costaners de la Pletera (LIFE13 NAT/ES/001001).
- Publicació del volum 7 de la col·lecció Recerca i Territori.
- Sol·licitud d'un ajut del Consell Social per la publicació Recerca i Territori 7.
- Preparació del volum 8 de la col·lecció Recerca i Territori.
- Assessorament continuat amb el Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter i l'Ajuntament de Torroella de Montgrí per temes relacionats amb el medi natural.
- Membre de la Junta Rectora del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter.
- Participació en el comitè de seguiment del projecte life MEDACC. Adaptant la Mediterrània al canvi climàtic.

ANNEX II. Àrea de Patrimoni

La conservació i la divulgació del nostre patrimoni es constitueix com una de les tasques principals del Museu de la Mediterrània. El 2015 es va tornar a treballar per tal de portar a terme un bon **servei de patrimoni cultural del municipi** i portar a terme la custòdia i gestió dels elements d'interès arquitectònic, històric i arqueològic del municipi. Aquesta tasca recau en el director del Museu de la Mediterrània, el sr. Gerard Cruset. El 2015 aquesta àrea va gestionar un pressupost de 3.000 euros.

L'objecte del servei de patrimoni cultural és la custòdia patrimoni arquitectònic, arqueològic i paisatgístic del municipi. Es regeix per l'ordenança del Paisatge rural i urbà i té com a eina bàsica el catàleg de patrimoni.

La iniciativa més destacada en el camp del patrimoni cultural el 2015 va ser els treballs que varen portar a obrir la Mina d'aigua de Torroella de Montgrí. La Mina és un dels elements patrimonials més singulars i desconeguts del nucli històric, i un dels exponents més clars de la domesticació i la distribució de l'aigua al llarg de la història de la vila. Una galeria subterrània artificial que recull l'aigua que baixava dels torrents naturals del Montgrí i després la canalitzava cap a la vila per al seu aprofitament a través de diferents pous i fonts. Als primers mesos del 2015 es va treballar molt intensament per portar a terme l'obertura d'aquest element. Finalment es va poder obrir per la Setmana Santa del 2015. Des del Museu de la Mediterrània també es va assumir tota la tasca de difusió i posada en valor d'aquest element.

Un altre punt que es va treballar intensament fou la relació en diferents associacions de custòdia del patrimoni cultural. El treball més intens es va portar a terme l'Associació d'Amics de l'Ermida de Santa Caterina. Aquest és un edifici municipal custodiat per quatre Administradors. El director del museu és l'enllaç entre l'ajuntament i els pabordes. Es varen portar a terme diferents millores en l'edifici i es va aconseguir mantenir un diàleg fluid que ha portat avenços significatius com ara la millora del ferm del camí de pujada realitzat per la UOM.

Des de l'Àrea de Patrimoni també es va gestionar la relació amb la Fundació Vila Casas que té el Museu de la Fotografia al Palau Solterra de Torroella de Montgrí. Una relació emmarcada dins un conveni de col·laboració per la qual l'Ajuntament de Torroella de Montgrí col·labora amb la Fundació amb 2.500 euros. El director del museu és la persona d'enllaç i que es cuida del compliment del conveni.

Finalment l'altre acció important que es va portar a terme des de l'Àrea de Patrimoni fou la col·locació de dos senyalitzacions on es difonien sobre un mapa de la població dels principals elements del patrimoni cultural que es poden visitar. Aquestes dues senyalitzacions es varen col·locar als principals pàrquings de Torroella de Montgrí, una difusió encarada al públic turístic. D'aquesta manera els visitants que es dirigeixen cap a la vila poden descobrir de manera fàcil, àgil i entenedora informació del ric patrimoni cultural.

ANNEX III. Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter

El 2014 el Museu de la Mediterrània va iniciar una nova etapa de relacions amb el Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter fonamentat en dos aspectes el fet d'haver signat definitivament un convenir marc de col·laboració i el fet que el Parc Natural dotava la seva figura de director.

El 2015 les dues institucions varen treballar des d'un inici amb la idea de consolidar tres aspectes importants que el museu és el és el Centre d'Interpretació del Parc Natural, que el Centre de Documentació del museu també és el del parc, i que el museu amb la seva àrea educativa dota el parc d'aquest element. D'aquesta manera el Museu de la Mediterrània és converteix en una peça clau pel Parc Natural per a promoure la conservació, documentació, gestió, divulgació i recerca del patrimoni natural i cultural.

El 2015 es va redactar a principis d'any una proposta de Pla d'Activitats que en la seva mesura es va portar a terme, tot i que es varen anar introduint molts de canvis al llarg de l'any. Del 2015 s'ha de destacar que es varen portar a terme els següents treballs de relació entre museu i parc:

- El Museu de la Mediterrània va col·laborar amb el Parc Natural per la obtenció de la Carta Europea de Turisme Sostenible en Espais Naturals Protegits. El museu formava part del Grup de Treball del CETS.
- El Parc Natural va rebre la col·laboració del museu en la organització del I Curs de guies i informadors del parc. Aquesta col·laboració va consistir en la realització de dues sessions teòriques del curs, una explicant el museu com un recurs dins el parc i una segons explicant el patrimoni cultural del territori. També es va realitzar una sortida amb els participants del curs fins el Castell del Montgrí. Per altra banda, també es va col·laborar assumint la gestió econòmica del curs.
- El Museu de la Mediterrània va participar en les sessions del *Parc a l'Escola*⁴
- El Centre de Documentació va donar suport en tot moment al Parc Natural⁵
- El Museu de la Mediterrània va ajudar en la difusió i la comunicació de tots aquells actes organitzats des del Parc Natural, així com el fet de donar suport en l'organització d'activitats com la sortida a les illes medes de l'octubre del 2015

Des del Museu de la Mediterrània es valora molt positivament els treballs que es varen dur a terme al llarg del 2015 i l'aposta de les dues institucions per col·laborar sobre el terreny aconseguint beneficis per les dues parts.

---

⁴ Aquesta col·laboració ha estat explicat dins l'apartat de l'àrea educativa de la memòria

⁵ Aquesta suport ha estat explicat dins l'apartat del Centre de Documentació de la memòria.

ANNEX IV. Publicacions

El 2015 el Museu de la Mediterrània ha continuat amb la política activa de realitzar publicacions relacionades amb l'activitat de recerca del museu. La investigació no es pot quedar al museu, ha de circular més enllà.

Aquest any s'ha realitzat una publicació, una nou número de la col·lecció Recerca i Territori, concretament el setè volum.

Per altra banda el Museu de la Mediterrània també ha realitzat aportacions a diferents publicacions, tant locals, com provincials, com nacionals. Ha intervingut en la revista torroellenca "El Montgrí", a la Revista del Baix Empordà i a la publicació Canemàs

ANNEX V. Museu i Xarxes

La presència a les xarxes de museus juntament amb el manteniment de convenis de treball amb les institucions del país està donant el seu fruit i el centre ha estat present, l'any 2015, a totes les xarxes nacionals vinculades als museus. S'arriba d'aquesta manera plenament a l'assoliment d'un objectiu que ha trigat anys a fer-se realitat però que suposa que el centre tingui veu, vot i orelles per conèixer, actuar i en definitiva a formar part dels equipaments estructurals del nostre país, Catalunya.

En aquests moments toca treballar per tal de portar a terme una política activa dins les xarxes omplir-les de contingut i que siguin d'ajuda al Museu de la Mediterrània.

Xarxa d'Observatoris per a la recerca Etnològica de Catalunya

Xarxa creada pel Departament de Cultura a través del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana amb la voluntat de conèixer puntualment i de manera actualitzada la situació de la recerca i la difusió de l'etnologia a Catalunya. La seva metodologia es basa en el treball en xarxa amb les entitats i els grups que hi ha a Catalunya dedicats al patrimoni etnològic.

El Museu participa activament de les reunions que es porten a terme anualment en els diferents espais de la Xarxa. Porta a terme, en el marc del programa **Tallers i Jornades de Memòria Oral** l'activitat Fer de Música, principal element de referència en la recerca i difusió del patrimoni musical vinculat al món de les cobles-orquestres al qual la pertinença a la xarxa dóna una gran projecció. També s'ha participat en el programa **Cultura Viva** amb un cicle de conferències vinculades al món etnogràfic de la música.

Un dels principals treballs que va dur a terme l'Observatori el 2015 fou la creació de la seva primera exposició conjunta. Aquesta exposició titulada *Construint el territori. Arquitectura tradicional i paisatge a Catalunya* fou coordinada per l'IRMU, una de les antenes de la xarxa, i va ser inaugurada el novembre del 2015 al museu de Cervera. El Museu de la Mediterrània va col·laborar en aquesta exposició aportant informació, contingut i un seguit d'imatges del territori. Precisament una de les imatges aportada fou escollida per ser la imatge principal d'un dels vuit mòduls dels quals consta l'exposició. L'exposició que va itinerar per les diferents antenes de l'Observatori es podrà visitar a Torroella el 2017.

Finalment apuntar que des del Museu de la Mediterrània va assistir a les diferents reunions que va organitzar l'Observatori arreu del país.

Xarxa de Museus d'Etnologia

Després que el Museu de la Mediterrània va entrar a formar part de la Xarxa de Museus d'Etnologia de Catalunya com a membre de ple dret el 2014, el 2015 fou un any de consolidació dins la xarxa. Els principals treballs que es varen portar a terme foren el de la participació en dos projectes. El primer fou en la col·laboració per la realització d'unes exposició conjunta de tots els membres de la xarxa al voltant de la cuina. Aquesta exposició que tindrà continguts i materials aportats des del Museu de la Mediterrània es va treballar al llarg del 2015 i té previst inaugurar-se al primer trimestre del 2016.

Per altra banda, i conjuntament amb el Museu Etnològic del Montseny i l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu, es va iniciar una comissió de treball entre museus etnològics i parcs naturals. El primer fruit d'aquesta comissió fou la coordinació i realització d'una important jornada el novembre del 2015. Sota el títol 'La gestió integrada del patrimoni cultural i natural: reptes i perspectives' es va organitzar una jornada amb l'objectiu d'establir un espai de debat entre els diferents agents i professionals de la gestió del patrimoni cultural i natural d'arreu de Catalunya. Amb aquella jornada es va pretendre iniciar un procés estable i continu de cooperació entre dos àmbits del coneixement i de la gestió patrimonial, amb molts punts en comú, però als quals sovint ha mancat una major relació de col·laboració. Tot sembla indicar que de cares al 2016 es continuaran aquest treballs conjunts que poden portar molts de rèdits a museu i parcs naturals.

Finalment apuntar que des del Museu de la Mediterrània es va assistir a les diferents reunions que va organitzar l'Observatori arreu del país.

Xarxa de Museus de la Costa Brava

El Museu de la Mediterrània forma part, juntament a cinc museu més, de la Xarxa de Museus de la Costa Brava. Aquesta xarxa treballa per difondre dins la marca Costa Brava l'oferta museística d'aquest territori.

El 2015 s'ha treballat la consolidació de la Xarxa de Museus de la Costa Brava a partir d'accions de difusió conjuntes. Elaboració de flyers, press-trip, pàgina web... elements treballats conjuntament per aconseguir millor visibilitat.

Cal destacar que el 2015 el Museu de la Mediterrània ha estat el museu que ha gestionant tota l'administració de la xarxa.

Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana

El Museu pertany a aquesta xarxa des de l'any 2003. Comprèn el conjunt de museus públics de la costa catalana que treballen el patrimoni marítim. Aquesta és una xarxa formada per catorze institucions que representen la gestió del patrimoni cultural lligat al món marítim de tot el territori català.

L'any 2015, la xarxa va continuar treballant en diferents aspectes rellevants per salvaguardar i difondre el patrimoni marítim que queden reflectits en un programa d'actuació conjunt.

Les principals accions que es varen portar a terme foren un projecte expositiu conjunt on es varen fer sortir documents fotogràfics relacionats amb el patrimoni marítim procedents dels fons dels diversos museus de la xarxa i diverses jornades de formació.

Xarxa de Museus Marítims de la Mediterrània

Des de l'any 2011 formem part d'aquesta xarxa que integra diferents museus de la Mediterrània vinculats amb el patrimoni marítim. El treball en aquesta xarxa està motivat per potenciar la presència del museu a la Mediterrània i permet tenir contactes més enllà de Catalunya.

El Museu de la Mediterrània té una presència testimonial en aquesta xarxa ja que és inabastable assistir a la reunió anual que realitza la xarxa. Tot i això es veu representat en aquestes reunions pel Museu Marítim de Barcelona, principal impulsor de la xarxa.

Xarxa de Museus Locals de les Comarques de Girona

El Museu de la Mediterrània des dels seus inicis també forma part de la Xarxa de Museus locals de les comarques de Girona que agrupa el conjunt de museus públics i registrats de les comarques de Girona.

Aquesta xarxa el 2015 va constituir diferents comissions de treball. El Museu de la Mediterrània va formar part de la Comissió de Comunicació i Públics, una àrea on es va treballar per millorar la comunicació dels diferents museus de la xarxa, així com que es va impulsar una auditoria a tots 27 museus per veure les mancances i elaborar un full amb propostes de millora.

ANNEX VI. Àrea de Comunicació

El Museu de la Mediterrània porta a terme innumerables accions al llarg de l'any. Des d'activitats, a recerques, a treballs amb multituds d'institucions... El dia a dia és un no parar i la casa bull d'accions públiques i portes endins. Tenim molt clara la idea que bona part de les coses que portem a terme són noticiables i sempre hem cregut amb la premissa que diu "Qui no comunica, no existeix".

Hi ha dos gran blocs cap a on es centren els nostres esforços a l'hora de comunicar museu. Un gran bloc importantíssim és el format pels mitjans de comunicació. El segon gran bloc on volem comunicar, però no menys important, és la ciutadania. Dos blocs molt diferenciats, que necessiten un llenguatge molt diferent i un esforç per arribar fàcilment.

Mitjans de Comunicació. S'ha continuat la tasca d'elaborar de tots els actes que es realitzen al museu una Nota de Premsa que és enviada als mitjans de comunicació de la província de Girona i als principals mitjans del país. Hem tingut presència a la premsa escrita (Diari de Girona, El Punt, La Vanguardia, HoraNova...), revistes (Bonart, Sons de la Mediterrània, El nou de Palafrugell, EmpordàGuia...) i altres publicacions diverses.

També hem tingut presència a la Televisió Pública de Catalunya, sobretot en el telenotícies Comarques. Han sortit diferents notícies vinculades al museu.

Ciutadania. Des del Museu de la Mediterrània sempre s'ha tingut molt clar que la comunicació de les activitats i accions del museu s'han de fer arribar a la gent. No es tracta només de fer difusió per aconseguir més gent als actes sinó que estem parlant que el museu té un relat que amb la difusió va desgranant i inculcant a la societat.

Cada vegada són més els canals per aconseguir arribar a la ciutadania. Això implica que hi ha més feina a fer perquè s'han de conservar els tradicionals i alhora impulsar els de noves tecnologies. Així aquest 2015 s'ha continuat fent cartells de totes les activitats i cartells i díptics de totes les exposicions. També s'han fet diverses trameses postals i s'ha inserit alguns anuncis a la premsa escrita. Tot i això cal remarcar que cada vegada són menors les accions.

El Museu de la Mediterrània ha apostat per les xarxes socials. Pel que fa al Facebook el museu aquest 2015 ha acabat amb prop de 7000 seguidors. També s'ha continuat l'aposta per twitter amb 2586 seguidors, una eina per comunicar d'una manera instantània els que passa al museu i que permet comunicar amb grans institucions.

A més el 2015 es va obrir compte a la xarxa social de fotografies Instagram, on a finals d'any hi teníem prop de 300 seguidors.

ANNEX VII. El Museu de la Mediterrània en xifres

L'ACTIVITAT DEL MUSEU

Actes organitzats	38
Total d'exposicions temporals	9
Visites comentades d'estiu ofertades (5 visites diferents en diversos idiomes)	81

CESSIÓ DELS ESPAIS DEL MUSEU

Cessions d'espais a altres entitats/empreses	116
Participants	9.535

UTILITZACIÓ DELS ESPAIS

Espai	Actes del museu	Resta d'entitats
Auditori	13	81
Aula	3	14
Pati	4	15
Recepció	3	1
Sales exposicions	1	0
Sala de reunions	0	5

No hi són comptades les utilitzacions de les activitats educatives.

USUARIS PRESENCIALS

Visitants exposició permanent	3.293
Visitants exposicions temporals (Espai Montgrí)	16.640
Visitants exposició Espai Medes	3.293
Usuaris participants en les activitats del Museu	2.159
Activitats educatives i grups	5.836
Visites comentades d'estiu	781
Consultes Centre de Documentació	217
Usuaris punt informació turística	924
Usuaris recepció museu	6.335
Activitats promogudes per altres entitats i/o persones	9.535
TOTAL USUARIS	52.306

XARXES SOCIALS

Visitants diferents pàgina web del Museu	12.002
Visites totals a la pàgina web del Museu	17.825
Pàgines web total visitades	44.891
Facebook	7856
Twitter	2586
Instagram	303

ANNEX VIII. Personal

El Museu de la Mediterrània va tenir el següent personal al llarg del 2015

Director: Gerard Cruset

Administrativa: Irene Vilavedra

Documentalista: Eva Ramió

Àrea Educativa i Grups: Elena Padró (1/2 jornada) i Úrsula Olmos

Recepció: Montserrat González

Àrea Comunicació i activitats: Joan Andreu (1/2 jornada de gener a abril i de juliol a desembre)

Conserge mantenidor: Jordi Marsal (compartint jornada amb els treballs al Convent dels Agustins)

Reforç estiu: Gerard Pagès

L'àrea de recepció va ser la que va generar més tensions parlant en termes de personal. El Museu de la Mediterrània obre sis dies a la setmana, el dimarts és tancat, excepte el juliol i agost que obre els set dies a la setmana. Això representa l'obligatorietat d'obrir la porta i tenir personal per cobrir aquest espai. Per aquest motiu cal remarcar que els dilluns, un dels dos dies de festa setmanal de la persona que la cobreix normalment, la recepció és assistida per la resta de personal del museu. El matí va ser coberta per torns de dues hores i les tardes pel conserge. També en algun moment puntual de l'any es varen contractar els serveis de Mar Serinyà per aquesta tasca.

El Centre de Documentació va tenir dues persones que varen realitzar pràctiques en algun moment del 2015 i varen portar a terme treballs relacions amb l'inventari de diferents fons documentals.

ANNEX IX. Execució del pressupost 2015

Liquidació pressupost ingressos

Alta execució del ingressos ordinaris, amb un 100,83 %

Liquidació pressupost despeses

Elevada execució del pressupost de despeses (99,33 %)

Resultat Pressupostari

El racional comportament de la liquidació del Pressupost d'ingressos i despeses amb un alt grau d'execució, ha comportat un resultat pressupostari ajustat de l'exercici amb un superàvit de 2.170,90 euros (1,06 % de la consignació definitiva del pressupost).

Romanent de Tresoreria

Cal destacar el fons líquid amb 117.069,47 euros, seguint la bona dinàmica de l'exercici anterior. Durant l'exercici 2015 s'ha cobrat una subvenció de l'exercici 2010 per import de 49.754,44 euros així com totes les subvencions pendents de l'exercici 2014. L'import de subvencions pendents de cobrament fa referència solament a subvencions de l'exercici 2015, amb un import total de 38.105,13 euros.

Respecte als creditors pendents de pagament, l'import total és de 21.816,62 euros, dels quals 18.600,12 euros corresponen a factures del 2015. El saldo de dubtós cobrament, que el 2014 s'havia dotat amb 24.877,22 euros, el 2015 es dota amb 0 euros, ja que corresponien a les subvencions atorgades per la Generalitat de Catalunya l'exercici 2010 i encara pendent de cobrament a finals de 2014

Aquesta informació dona un elevat romanent de tresoreria positiu de 132.474,29 euros (64,86 % de la consignació definitiva del pressupost).